

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

RİTMİK YETENEK İLE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hüseyin YILDIZ

**BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Oğuzhan YONCALIK**

2019 – KIRIKKALE

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

RİTMİK YETENEK İLE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Hüseyin YILDIZ

**BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Prof. Dr. Oğuzhan YONCALIK**

2019 – KIRIKKALE

KABUL VE ONAY SAYFASI

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 25/02/2019

İmza
Prof. Dr. Baki YILMAZ
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Jüri Başkanı

İmza
Prof. Dr. Oğuzhan YONCALIK
Kırıkkale Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi
Üye

İmza
Dr. Öğr. Üyesi Aziz GÜÇLÜÖVER
Kırıkkale Üniversitesi
Spor Bilimleri Fakültesi
Üye

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
ÖNSÖZ	5
SİMGELER VE KISALTMALAR	7
ŞEKİLLER	8
ÇİZELGELER	9
ÖZET	11
ABSTRACT	12
1. GİRİŞ	13
1.1. Problem	13
1.2. Alt problemler	14
1.4. Sayıtlar	14
1.5. Sınırlılıklar	14
1.6. Araştırmanın Önemi	14
1.7. Genel Bilgiler	15
1.1.1. Kuramsal Çerçeve.....	15
1.1.2. Ritim.....	15
1.1.3. Ritmik Yetenek ve Ritim Duygusu	16
1.1.4. İnsanda Ritim Duygusunun Oluşması	18
1.1.5. Ritim Yeteneğini Etkileyen Faktörler	18
1.1.6. Yetkinlik ve Performans kavramları	20
1.1.7. Müziksel Zeka.....	21
1.1.8. Ritim eğitimi, öğrenme ve öğretme	23
1.1.10. Spor ve Ritim	26
2. GEREÇ VE YÖNTEM	33
2.1. Araştırma Modeli.....	33
2.2. Örneklem.....	33
2.3. Veri Toplama Süreci.....	33
2.4. Ritim Becerisi Gözlem Formu- RCAT (Rhythmic Competence Analysis Test)	35
2.5. Veri Toplama Araçları	36
2.5.1.Metronom Aleti.....	36

2.5.2. Boy ve Ağırlık Ölçümü	36
2.5.3.Video Kamera	37
3. BULGULAR.....	43
4. SONUÇ.....	56
KAYNAKLAR.....	58
EKLER.....	69
EK 1. Ritim Becerisi Gözlem Formu.....	69
EK 2. Demografik Bilgi Formu	71
ÖZGEÇMİŞ	72

ÖNSÖZ

Sürekli gelişerek yenilenme halinde olan günümüz yaşam şartlarında, bireyler gelişime ayak uydurma çabasında gayret sarf etmektedirler. Bireylerin hem gelişen sosyal, kültürel, akademik, teknolojik tüm gelişmelere adapte olabilmek için kendilerini kendi düzeyindeki insanlarda daha üstün gelişim sağlamak dolayısıyla başarılı bir hayat sürmek için farklı yollar denemektedir.

Başarılı bir hayat birçok parçadan oluşmakla birlikte en temel parça eğitimidir. Eğitim insan yaşamında vazgeçilmesi mümkün olmayan dinamik bir yapıdır dolayısıyla dinamik bir yapı olması bireylerin rekabet etme içgüdüsünü de geliştirmektedir. Küçük yaşlarda başlayan ve okul kavramıyla hayatımıza giren eğitim sürecinin sağlıklı ilerlemesiyle birlikte başarı da beraberinde gelmektedir. Eğitim hayatının başarılı olması eğitim veren kurumun yapısı, ebeveynlerin demografik özellikleri, eğitim ortamı, okul dışı etkinlikler gibi birçok noktadan etkileneceği gibi en önemli etken eğitime maruz kalan bireyin sahip olduğu bireysel yeteneklerdir.

Var olan yeteneğin doğru zamanda ve doğru zamanda tespit edilmesi eğitim sürecinin ilk adımını oluştururken tespit edildikten sonraki süreçte planlı ve doğru bir şekilde eğitilmesi doğru bir meslek seçimini dolayısıyla akademik başarıyı da beraberinde getirmektedir. Yapılan araştırmalarda akademik başarının temelinde bireyin karakteristik özelliklerine, sahip olduğu yeteneklere uygun meslek seçimi ile doğru olduğunu belirtmiştir.

Ritmik Yetenek İle Akademik Başarı Arasındaki İlişkiyi incelemek istediğim tez çalışmamda ritmik yetenek ayrıntılı bir şekilde ele alınırken beraberinde getirdiği akademik başarıyı ele almış oldum. Örneklem grubumu oluşturan 14-15 yaş arası katılımcıların yapılan araştırma sonucunda ilerleyen yaşlardaki akademik başarısına etki edeceğini ümit ediyorum. Ayrıca yapılan literatür taramasında ritim ile ilgili yapılan araştırmaların azlığı dikkat çekmiş daha sonra yapılacak çalışmalara araştırmamın yol göstermesini umuyorum.

İnsani ve ahlaki yönü ile örnek aldığım, bilgisi ve bütün samimiyetiyle yanımda olan, hayata farklı pencerelerden bakmayı öğreten, akademik olarak ufkumu genişletmeye katkı sağlayan danışmanım Sayın Prof. Dr. Oğuzhan YONCALIK hocama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışma süresince desteğini esirgemeyen Arş. Gör. Emrah ASLAN hocama teşekkür ederim.

Tez uygulamaları için gittiğim okullarda yardımcı olan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Zeynep DOĞAN'a, Mustafa GÜÇLÜ'ye, İlhan ÖZTAŞ'a, Müdür Yardımcısı Dönüş IŞIKER SARIAYDIN'a ve emeği geçen tüm hocalarıma en içten duygularıyla teşekkürlerimi sunarım.

Tez uygulaması görüntülerinin kaydedilmesinde yardımlarını esirgemeyen değerli arkadaşlarım Muhammed Talha ALPER ve Davut Furkan SANCAK'a teşekkür ederim.

Bugünlere gelmemde sonsuz emeği bulunan, hayata dair bütün ilkleri öğreten Babam Murat YILDIZ'a, benden ilgisini ve şevkatini esirgemeyerek her zaman yanımda olan Annem Serpil YILDIZ'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

Hüseyin YILDIZ

SİMGELER VE KISALTMALAR

%	: Yüzde
Ark.	: Arkadaşları
Bpm	: Beats per minute (Dakika Başına Düşen Dörtlük Vuruş Sayısı)
cm	: Santimetre
E	: Erkek
gr	: Gram
K	: Kız
kg	: Kilogram
mm	: Milimetre
N	: Birey Sayısı
r	: Korelasyon
RCAT	: Ritim Becerisi Gözlem Formu
Sd.	: Serbestlik Derecesi
Sig.	: Significance (Önem Derecesi)
Std.	: Standart
vb.	: Ve Benzeri
VKİ	: Vücut Kitle İndeksi

ŞEKİLLER

Şekil 1. Tama Rhytm Watch Device.....	36
Şekil 2. Densi GL-150.....	37
Şekil 3. Sony HDR-CX625.....	37
Şekil 4. Video Çekim Alanı.....	38
Şekil 5. İki el dizlere vurma.....	39
Şekil 6. İki el sırayla dizlere vurma.....	39
Şekil 7. Oturarak yerinde sayma.....	40
Şekil 8. Ayakta yerinde sayma.....	41
Şekil 9. İleri yürüme.....	41
Şekil 10. Geriye yürüme.....	42

ÇİZELGELER

Tablo 3.1. Katılımcıların cinsiyet, Türkçe, Matematik ve Genel not ortalaması değişkenlerine göre sıklık dağılımları.....	43
Tablo 3.2. Katılımcıların aktivitelere katılmalarına engel durumu, lisans olup olmaması ve branş değişkenlerine göre sıklık dağılımları.....	44
Tablo 3.3. Niceliksel büyüklük gösteren ölçümlere ilişkin betimsel istatistikler.....	44
Tablo 3.4. Shapiro-Wilk testi sonuçları.....	45
Tablo 3.5. Katılımcıların cinsiyetleri bakımından ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Mann Whitney U testi (1.Hakem) sonuçları.....	46
Tablo 3.6. Katılımcıların cinsiyetleri bakımından ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Mann Whitney U testi (2.Hakem) sonuçları.....	46
Tablo 3.7. Hakemlerin 120 ve 132 ritmik yetenek puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi ile puanlar arasındaki ilişkiye yönelik Spearman Brown korelasyon testi sonuçları.....	47
Tablo 3.8. Hakemlerin 120 tempodaki değerlendirme ölçütlerinin her biri için değerlendirme arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi sonuçları.....	48
Tablo 3.9. Hakemlerin 132 tempodaki değerlendirme ölçütlerinin her biri için değerlendirme arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi sonuçları.....	49
Tablo 3.10. 1. Hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızı ile 132 metronom hareket hızından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi, puanlar arasındaki ilişkiye yönelik ise Spearman Brown korelasyon testi sonuçları.....	50

- Tablo 3.11.** 2. Hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızı ile 132 metronom hareket hızından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi, puanlar arasındaki ilişkiye yönelik ise Spearman Brown korelasyon testi sonuçları.....51
- Tablo 3.12.** Lisanslı sporcu olanlar ile olmayanlar ritmik yetenek toplam puanlarının normal dağılıma uyup uymadığına yönelik Shapiro-Wilk testi sonuçları.....52
- Tablo 3.13.** Lisanslı sporcu olanlar ile olmayanlar ritmik yetenek toplam puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....52
- Tablo 3.14.** Vücut kitle indeksi ile ritmik yetenek puan sonuçları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik Spearman Brown korelasyon testi sonuçları.....53
- Tablo 3.15.** Türk Dili ve Edebiyatı ders notu sınıflamasına göre öğrencilerin ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Kruskal Wallis testi sonuçları.....53
- Tablo 3.16.** Matematik ders notu sınıflamasına göre öğrencilerin ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Kruskal Wallis testi sonuçları.....54
- Tablo 3.17.** Tüm derslerin genel akademik not ortalaması sınıflamasına göre öğrencilerin ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Kruskal Wallis testi sonuçları.....55

ÖZET

Bu araştırma, 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında Kırıkkale ilinde ritmik yetenek ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi araştırmak amacıyla dört farklı lisede öğrenim görmekte olan 9.sınıf öğrencileri arasından 90 kişi (kız : 48, erkek : 42) ile gönüllü katılım esasına dayalı olarak yapıldı. Okul yönetimlerinden, akademik başarının tespiti için katılımcıların Türk Dili ve Edebiyatı ve Matematik derslerinin notları ayrıca genel not ortalamaları alındı. Katılımcıların ritmik yeteneklerinin tayini için Weikart'ın 1989 yılında geliştirdiği ritim beceri gözlem formu (Rhythmic Competence Analysis Test-RCAT) kullanıldı. Ritmik Beceri Gözlem Formu'nda bulunan altı farklı hareketten her biri altı tekrar ile 120 ve 132 bpm (bir dakikadaki vuruş sayısı) metronom hızlarında ve her bir harekette altı vuruş olmak üzere video kamera kullanılarak kaydı alındı. Kayıtlar birbirinden bağımsız iki hakem tarafından izlendi ve ritmik yetenek puanları hesaplandı. Ek olarak katılımcıların boy uzunlukları, vücut ağırlıkları ve genel demografik bilgileri alındı. Veri analizinde SPSS 18 programı kullanıldı. Çalışmada, lisanslı sporcu olanlar ile lisanslı sporcu olmayanların ritmik yetenek toplam puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına Mann Whitney U Testi ile bakılarak anlamlı bir fark tespit edilemedi. Vücut Kitle İndeksi ile Ritmik yetenek sonuçları arasındaki ilişkiye Spearman Brown korelasyon testi ile bakıldı ve anlamlı bir ilişki tespit edilemedi. Türk Dili ve Edebiyatı ve Matematik derslerinin notları ve genel not ortalamaları ile katılımcıların ritmik yetenek puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına Kruskal Wallis Testi ile bakılıp anlamlı bir fark olmadığı tespit edildi. Sonuç olarak ritmik yetenek ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilemedi.

Anahtar Sözcükler: Ritim, Ritmik yetenek, Akademik başarı,

ABSTRACT

This research has been established amongst 90 junior high school student (female: 48, male:42) from 4 different high schools at Kırıkkale at 2018-2019 year, in order to study the relationship between rhythmic abilities and academic success. Researchers obtain the academic success of these students from their high school grades of Turkish Language and Literature and Mathematic courses and they combine them with the results they get from Rhythmic Competence Analysis Test(RCAT), a test developed by Weikart at 1989 in order to observe and analyse rhythmic abilities. These results, which are gathered by two different referee, combined with the participants heights, weights and common demographic values and analysed by SPSS 18 program. Researchers, combined these RCAT results with Mann Whitney U test to observe the distinctions between licensed and non-licensed athletes, likewise by combining the RCAT results with Spearman Brown Correlation test to observe the distinctions between different body index results, and lastly they combine the same RCAT results with Kruskal Wallis Test to observe the distinctions between academic success and rhythmic ability. In all those different perspectives and observations researchers saw no adequate relationship between academic success and rhythmic abilities.

Key Words: Rhythm, Rhythm Ability, Academic Success

1. GİRİŞ

İnsanların çalışma hayatında başarılı olmasında birçok faktör bulunmakla birlikte en önemlilerinden birisi de doğru meslek seçimidir. Bu süreçte okul hayatında ve aile ve çevresinde meydana gelen olaylar öğrencilerin geleceklerinde önemli paya sahiptir. Bu nedenle öğrencilerin doğru meslek seçiminde bulunması önemli yere sahiptir. Bunun için ise öğrencilerin yeteneklerinin doğru bir şekilde ortaya çıkarılması, buna uygun planlamaların yapılması da önem arz etmektedir. Çoklu zeka kuramı; zekayı tek ve baskın yetenek olarak değil, değişik ve özel boyutlardan oluştuğunu söyleyen bir model olup bu modele göre bireyler, sadece sayısal ve sözel becerilere değil sosyal, bedensel ve müzik ile ilgili belirli becerilere de sahiptir. Müziksel zeka ise; “müzik formlarını algılama, ayırt etme ve ifade etme becerisi” olarak tanımlanmaktadır (Eyyam ve ark., 2010). Böylece öğrencilerin müziksel ya da ritmik yetenek düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemek önemli bir adımdır.

Çocukların ilkökul çağlarında güçlü olduğu alanlar, belirli kişilik özellikleri, ilgi alanları ve anne babaların tespit edebildikleri özel yetenekleri ortaya çıkmaya başlar, bunların geliştirilmesi için yardım ve iyi bir rehberlik hizmeti gerekmektedir.

Kısaca bahsedilen bu nedenlerden dolayı, çocuklarımızın yetenek alanlarının farkında olmak, onlardan beklentilerimizin gerçekçi olmasını sağlaması ve onların ileriki dönemlerde yaşamlarını daha iyi yönlendirilmesini sağlaması bakımından oldukça önemlidir. Günümüzde tartışmasız kabul gören gerçeklerden birisi de hayattaki başarı, haz ve mutluluğumuz; zihin yapılarımız ve yeteneklerimizle uğraşlarımız arasındaki uyuma bağlıdır.

1.1. Problem

Ritmik yetenek ve akademik başarı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi.

1.2. Alt problemler

- Türk Dili Edebiyatı dersi notu katılımcıların başarıları ile ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Matematik dersi başarısı ve katılımcıların ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Tüm derslerin genel akademik not ortalamaları ile ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Katılımcıların cinsiyetleri bakımından ritmik yetenekleri ve akademik başarı arasında ilişki var mıdır ?
- Lisanslı sporcu olma veya olamama durumları ile ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
- Vücut kitle indeksi ile ritmik yetenek sonuçları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.4. Sayıtlar

1. Katılımcıların, ritmik yetenek ölçümünde en yüksek performanslarını sergiledikleri kabul edilmiştir.
2. Katılımcıların, ritmik yetenek ölçümünden önce yapılan tüm açıklamalara uydukları varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırma, Kırıkkale İlinde bulunan dört ayrı lisede okuyan 90 lise 9. sınıf öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Araştırmanın Önemi

Araştırma konusunun Türkçe literatürde çalışılmamış olması araştırmanın önemini ifade etmektedir. Çalışma daha sonra yapılacak olan Ritmik Yetenek ve Akademik Başarı arasındaki ilişkiyi sınavacak çalışmaya yardımcı olabilmesi açısından önemlidir.

1.7. Genel Bilgiler

1.1.1. Kuramsal Çerçeve

İnsan zihni, algılama ve anlamlandırma konusunda birbirinden farklı fonksiyonlara sahiptir ve bu fonksiyonların her biri sağlıklı bir şekilde kullanılabilirdiği sürece, bireyin kendisini anlaması ve ifade etmesi açısından en önemli görevi üstlenmektedir (Özdayı ve Yoncalık, 2017). Agdiniotis (2009)'de belirtildiği gibi okul öncesi çağlarda ritmik yetenek ile dil ve okuma performansı arasında ilişki olduğunu gösteren birçok çalışma bulunmaktadır. Okul öncesi çocukların müziksel uyarana maruz kalması; uzamsal ve zamansal algılarının gelişmesine katkı sağlar. Okul öncesi çocuklara müziğin sistematik olarak öğretilmesi sınıflama, karşılaştırma, takip etme ve sayma gibi matematiksel düşünme ve yeteneklerin gelişmesine katkı sağlar.

Bu çalışmada ritmik yetenek ile akademik başarı arasındaki ilişki lise öğrencileri için irdelenmiş olup öncelikle temel kavramlardan birincisi olan ritim, yetenek, zeka ve yetenek türleri üzerinde durulmuştur. Çalışmanın ana konusunu oluşturan ritmik yetenek ayrıntılı bir şekilde aktarılmaya çalışılmıştır. Daha sonra ikinci temel konu olan başarı ve ardından akademik başarı kavramı aktarılmıştır.

1.1.2. Ritim

Dünyada her şey düzenli bir hareket halindedir dolayısıyla dünyanın hareketi ritimdir. İnsanlarda doğumundan itibaren ölümüne kadar, kalp atışları ve nefes alıp vermeleriyle ritim bağlaş (Morgül, 2004). Ritim Yunancada 'Rheo' yani akmak sözcüğünden türemiş ve insan faaliyetlerinin birçok alanında kullanılan bir kavramdır. Hayata dair çok fazla alanda var olan ritim en fazla, müzik ve yapılan düzenli hareketlerde kendini gösterir. Ritim aslında bir düzenin adıdır (Gerek ve Kitkad, 2006).

Ritim; henk, musiki, müzikalite, armoni, Osm. insicam, tecânüs, teellüf, selâset, İng. rhythm, harmony kelimesinin kökeni Yunanca "akış" (Wales, 1989), belirli bir akış yolu (Fraisse, 2013), düzenli tekrarlanan herhangi bir hareket, simetri (Liddell ve Scott, 1996) anlamında rhythmos kelimesine dayanmaktadır. Ritmin

genel anlamı "Belirli ve düzenli bir şekilde hareketlerin, ardı ardına gruplar halinde yapılması, duyulması, görülmesi veya hissedilmesi olarak tanımlanır (Doğan ve Altay, 1990).

Derri ve ark. (2001)'na göre ise ritim; bütünü biçimlendiren bağlantılı hareketler serisi ve tekrar etme yeteneğidir. Gallahue ve Ozmun (1995)'a göre tüm koordineli hareketler ritmiktir ve olayların geçici sıralamasını içerir.

Ritim kavramı üzerinde antik Yunan filozoflarından itibaren kabul görmüş henüz net bir tanımı ortaya konulamamıştır. Aristo varlıkların doğasından kaynaklanan ritmin düz yazıda bir gereklilik olduğunu açıklamış ve maddeye verilen bir biçim, söz biçiminde ortaya çıkan sayı olarak ritim kavramını açıklamıştır (Filizok, 2015). Platon'a göre ritim; hareket düzenidir (Pollatou ve ark., 2005). Bode (2014) ritim ile ilgili geniş bir bakış açısını yakalamış ve ritim; irrasyoneldir, yani aklın yargılayıcı, karşılaştırmalı, ölçme işlevlerine tabi değildir yorumunu yapmıştır.

Ritim; kozmik ritim, biyolojik ritim, algılanan-yeniden üretilen ritim ve performans ritim olmak üzere 4'e ayrılır. Algılanan ve yeniden üretilen ritim motor performansıyla uygulanır. Performans ritim; mekânsal ve zamansal olarak meydana gelen büyük motor olaylarında başarılı olma yeteneği olarak tanımlanır (Pollatou ve ark., 2005).

Özkan' a (2006) göre ise ritim; "hareketin akımıdır" (Ergönül, 2006). Kısaca ritim; dinamik gruplama, yapılandırma, sürecin ardışık elemanlarının vurgulanmasıdır (Söğüt ve Kirazcı, 2014).

1.1.3. Ritmik Yetenek ve Ritim Duygusu

Fizyolojik kurallara göre yapılan hareketlerin, olayların ve eylemlerin, ritimle ilişkisi olduğu bilimsel olarak çalışan bir konudur. İnsanların yapmış olduğu her hareket içimizdeki aksiyon ritmine göre yapılmaktadır. Dolayısıyla düzenli ve istemli bir şekilde yapılan hareketin değeri ve ölçüleri hız-ritim ilişkisi doğrultusunda belirlenerek değerlendirilir (Langhans ve Lau, 1972). Tortora (2010)'ya göre, her hareket bir ritme sahiptir ve ritim olmadan, noktalama işaretleri olmayan bir cümle gibi hareketi okuyamazdık.

Ritim, insanın doğası gereği en temel duygusudur. İnsan belli bir zaman diliminde var olur ve zamansallık, onun uzamın bir parçası olduğunun göstergesidir. İnsanları bireysel-toplumsal bakımdan yücelten ve hazzı ulaştıran bu duyguyu onlara tattıran ritmin kendisidir. İnsan, ritmini hissettiği herşeyle içinde bulunduğu zamanı algılayarak evrenin bir parçası olduğunun farkına varır (Timuçin, 2008).

Ritim duygusunu geliştirmek için hareketler özgür ve geniş olmalıdır. Fakat hareket ifade eden ritim sözcüğüdür. Özellikle çocuklar duydukları bir müziğe karşı fiziksel tepkileri basit ritmik hareketler olsa da zamanla hareketler daha iyi organize edilmiş ritmik hareketlere dönüşecektir ve böylece duygularını ve düşüncelerini hareketlerle ifade edebilecek hale geleceklerdir. Çocuklar ritmik-bedensel hareketlerde kendilerini ifade etme fırsatını bulurlar (Dündar, 2003).

Biyolojik ritmimizin yanı sıra, vücudumuz dışsal sosyal tarafından ritmik olarak şartlandırılır ve kültürel faktörler. Ritim duygusu biyolojik, fiziksel etkilerin yanı sıra, sosyal olarak da etkilenir. Zaman duygumuz, örneğin kültürel olarak şartlandırılmış. Her insanı fiziksel, biyolojik ve psikolojik yansıtan ritimler ile kendine özgü ritim duygusu sosyal, kültürel hatta ekolojik faktörlerden bile etkilenir (Koch, 2011). Allan I. Teger (2007)'in ifadesiyle, ritim duygusu sosyal etkileşimde temel bir unsurdur. Bu nedenle: 1. Kendi bilinçliliğimizin ritmiyle kurduğumuz temas gerçekliğe dair temel dayanağımızdır. 2. Bir kez kendi ritmimizi keşfedince, başka bir bireyle paylaşılan ritim arayışına girebiliriz. 3. Paylaşılan ritim, her bireyin kendi içsel ritmini bulabilme ve aynı zamanda başkalarıyla ritim paylaşabilme fonksiyonunun bir sonucudur (Teger, 2007).

Hareketin bütünlüğü gruplar halinde yapılan hareketlerde ritim uyumu daha çok belirgin olduğu görülmektedir. Grup ritminde, grup halinde yapılan hareketler grubun içerisindeki her bireyin yaptığı hareketler ile diğer üyelerin yaptığı hareketler dinamiksel ve zamansal olarak benzeşmesi ve uyum sağlaması gerekir. Dolayısıyla ritim duygusu bireylerde kalımsal değildir. Bireyin yaşamış olduğu fiziksel çevre ve ortamdaki kazanılır, eğitimle de geliştirilebilir (Schmolke ve Tiedt, 1995).

1.1.4. İnsanda Ritim Duygusunun Oluşması

İnsan, henüz anne karnındayken çevreden gelen çeşitli sesleri duymasıyla sesle ilişkisi başlar ve bu ilişki, yaşamı boyunca devam eder (Zembat, Mertoğlu ve Choi, 2010). İnsanın doğumundan itibaren ise kalp atışı ve nefes alıp vermesiyle ritim başlar. Çünkü evrende her şey düzenli bir ahenk içerisinde. Yani evrenin hareketi ritimdir (Morgül, 2004).

İnsan yaratılışı gereği, seslerle dolu bir dünyada doğar. Çoğunlukla uykuya, bir şarkı, ninni yada kendi mırıltıları ile geçerler. Bebekler, üç haftalıkken bile ritim, konuşma ve seslerdeki küçük değişiklikleri fark edebilirler (Sun, 2005). Akkaş'a (1993) göre insanoğlu, bebeklikten itibaren, ritim ve sesi kavrar. Küçük bir çocuk dilinin ritmini tespit ettikten sonra, bölünmüş kelimelerden bağlantılı konuşmaya geçiş yapabilir ve insanlar ritim duygusuna duyarlıdır (Patel, 2008).

Çocuklarda gelişim sağlanması için oyun oynamak, koşma, zıplama, atlama, yakalama, tutma vb. bedensel hareketler gerekir. Çocuğun bu hareketleri gerçekleştirmesi, vücudu için bir nevi spordur ve oyundaki kol ve bacaklar arasındaki hareketler ile vücudun diğer organları arasındaki hareket uyumluluğu vücutta ritim sağlar, vücuttaki hareket estetiğinin gelişimine katkıda bulunur (Özhan, 1997).

Doğada bulunan düzenli seslerle insan ritim duygusunu kazanır. Ritmin hayatımızdaki önemini göz önünde bulundurulursa her fırsatta ritmi kullandığımız gerçeği de ortaya çıkacaktır. İnsanların tarih boyunca yaşadıkları coğrafi koşulların da etkisinde kalarak sevinçlerini, hüznelerini ritmik hareketlerle ifade etmişler ve bu hareketleri günümüze kadar taşımışlardır (Alagöz ve ark., 2015).

1.1.5. Ritim Yeteneğini Etkileyen Faktörler

Belirli düzeni yansıtan ritim bedensel devinimle yakından ilişkilidir. Canlı olmanın en belirgin özelliği olan hareket, temelde canlı organizmada sinir kas koordinasyonuna bağlıdır (Erdal, 2005). Dolayısıyla sadece müzikte değil hayatın her alanında, nefes almak (soluk alıp – soluk verme), nabız atışları (kuvvetli ve zayıf

vuruşlar) ve gelgit (yükselip alçalma) gibi tüm fonksiyonlarda ritim söz konusudur (Handel, 1989).

Güncel hayatta da fizyolojik kurallara göre her hareketin, her olayın ve her eylemin, hız ve ritim ilişkisi ile doğru orantılı bir gelişim gösterdiği görülmektedir. İnsanın yaptığı her hareket ateşleyici iç aksiyonun ritmine göre yapılmaktadır (Gerek, 1998). Hareketteki özel dinamik değişimleri fark ederek bu dinamik değişimlere göre hareket edebilme yeteneğidir (Kankal, 2008). Her bireyin içinde hissettiği bir ritme fiziksel olarak cevap vermek için bir uyarıcı vardır. Fakat bu uyarıcının büyütülmesi, eğitilmesi ve organize edilmesi gerekmektedir (Dündar, 2003).

Bir müzik eserinin, birbirine eşit parçalara ayrılması, ölçülerin kendi içerisinde birim değerlere yani zamanlara ayrılması, müziğin temel ritimsel öğelerini yansıtmaktadır. Şahin (2009)'e göre; halk oyunları içinde barındırdığı melodi, ritim ve hareket yapısı ile bireyin bedensel ve ruhsal gelişiminde önemli bir faktördür. Dolayısıyla tekrar etmesi ritim için bir olmazsa olmaz kuralıdır (Şahin, 2009).

Mertoğlu (2002) 5-6 yaş çocuklarının genel ritim algısı ile ritim vurma arasındaki ilişkide, aşamalı (basitten karmaşığa) bir bağ olduğu, farklı ritmik yapıların, algılama ve uygulama düzeylerinde farklı sonuçlar doğurduğu belirtilmiştir. Dündar (2003); ritim eğitiminde hareketler özgür ve geniş olursa ritim duygusunun gelişmesi kolaylaşır düşüncesini savunmuştur. Çocukların başlangıçta duydukları bir müziğe karşı fiziksel tepkileri basit ritmik hareketlerle olsa bile, zamanla hareketler daha iyi organize edilmiş ritmik hareketlere dönüşecek, duyu ve düşüncelerini hareketlerle ifade edebilecek hale geleceklerdir (Dündar, 2003).

Her bireyde bulunan biyolojik ritim; insan organizması, fizyolojik olaylar, beslenme, metabolizma olayları, yaşam alışkanlıklarına bağlı olarak gelişen günlük bir ritme sahiptir. Gün içerisinde biyolojik ritme bağlı olarak, performansın tavan yaptığı öğleden hemen önceki saatlere ve öğleden sonra diliminin son saatlerine denk gelen iki periyod bulunmaktadır. Organizma bu ritmi mümkün olduğunca sabit tutma çabası içindedir. Değişikliği yaratabilecek en büyük etkenler beslenme, bedensel aktivasyon (antrenman) ve uyku gibi günlük yaşam alışkanlıklarının zamanlarının

değiştirilerek bir düzen içinde uzun süre uygulanmasıdır (Bayraktar ve Kurtoğlu, 2009).

1.1.6. Yetkinlik ve Performans kavramları

Yetkinlik kavramı 1959'da White tarafından ilk kez kullanılmış ve insan kaynakları yönetimi alanında kullanımı ise McClelland'ın 1973'deki deneyimleri ve kavramsallaştırması ile gündeme gelmiştir. Sözlüklerde yetkinlik; "Kişilerin bir işi yapmak için gereksinim duydukları yetenek, güç, yetki, bilgi ve beceriye sahip olma durumu" tanımlanmaktadır (Bayraktar, 2018).

Yetkinlik kavramı; içinde bilişsel, sosyal, duygusal ve davranışsal becerileri bulunduran bir yetenektir. Algılanan yetkinlik beklentisi ise, kişinin belirli bir davranışı gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceği konusundaki yargısını belirtmektedir. Yetkinlik beklentisi, sürekli değişen ve farklı uyaran içeren stresli şartlara uyum sağlamaya yardım eder. Kişinin belirli bir davranışı sergilemesini yada sergilememesini, ulaşmak istediği hedefte zorlamalar ile karşılaştığında ısrar edip etmeyeceğini, güç kullanıp kullanmayacağını ve başarısızlıklarını kendine veya diğer insanlara yükleyip yüklemeyeceğini de etkiler (Bandura, 1997).

Kurucuoğlu (2010)'a göre; "belirli bir işi yaparken mükemmel performansı açıklayan davranış ya da davranış seti olarak tanımlanmaktadır". Farklı bir tanımda ise; "bir görevi yerine getirirken yüksek performansı normal performanstan ayıran her türlü bilgi, beceri, dürtü, karakter, değer ve diğer kişilik özellikleri olarak açıklanmaktadır. Yetkinlik ile ilgili en genel tanım; mükemmel performansın elde edilmesinde ayırt edici bilgi, beceri ve tutumları içeren gözlemlenebilir davranışlardır.

Yetkinliğin insan davranışlarının düzenlenmesinde en önemli faktörlerden biri olduğuna inanılır (Güngör ve Özbay, 2016). Yetkinlik inançlarının oluşmasında dört kaynak etkili olmaktadır ve bu etkili kaynaklar; başarılı performanslar, dolaylı yaşantılar, sosyal ikna ve duygusal durumlardır (Atıcı, 2001).

Tanımlardan da anlaşıldığı gibi yetkinliklerin üç boyutu bulunmaktadır: Bilgi, beceri ve tutum. Yetkin olabilmek için bilgi sahibi olmak yeterli değildir.

Bilginin yanında işi yapabilme yeteneğine sahip olmak da gerekmektedir. Bunların dışında kişide; işi yapma isteği, eğilimi de olmalıdır. Böylece, gözlemlenebilir davranışa dönüşür (Kurucuoğlu, 2010).

Performans, amaçlı ve planlanmış bir etkinlik sonucunda elde edileni, nicel veya nitel olarak belirleyen bir kavram olarak tanımlanmıştır. Performans, belirlenmiş olan bir hedefe ulaşım seviyesinin ölçümüdür (Altun ve Memişoğlu, 2008). Aydın (2005) ise performansı “belirli bir zaman diliminde, özel iş etkinliklerini gerçekleştirmek için gösterilen davranış ya da ortaya konulan ürün” olarak tanımlamaktadır.

Büyüköztürk (2007) performansın “edim”, “başarı”, “iş başarımları, bireyin bir göreve ilişkin neleri yapabildiğinin nicel ve nitel anlatımı”, “bir işin gerçekleştirilmesine yönelik tüm çabalar” bireyin bir işi yaparken gösterdiği çaba”, “istenilen işin tamamlanması” olarak tanımlandığını ifade etmektedir.

Performans hızlı değişen şartlarla birlikte bireyin hayatındaki her etkenden çok fazla etkilenmektedir. Birey performansını fizyolojik, psikolojik, duygusal durumuna göre sergileyebilir. Performansın istenilen düzeyde yerine getirilmesi için birey şartlarını en üst düzeyde tutmaya çalışır (Jiang ve ark., 2016).

1.1.7. Müziksel Zeka

Literatürde zekâ kavramının farklı tanımlandığı görülmektedir. Zekâ eğitimcilerle göre öğrenme yeteneği, biyologlara göre çevreye uyum yeteneği, psikologlara göre ise muhakeme yoluyla sonuca ulaşma yeteneğidir (Yıldırım, 2004).

Zekânın; algılama (edinilen bilgilerin yorumlanıp organize edilmesi), bellek (alınan bilgilerin depolanması, geri çağırılması), muhakeme (bilgilerden anlam çıkarma ve sonuca varma amacıyla kullanabilme), düşünme(bilginin ve çözümlerin nitelik olarak değerlendirilmesi) ve kavrama (bilginin iki ya da daha fazla kısmı arasındaki yeni ilişkileri tanıyabilme) gibi zihinsel süreçleri kapsadığı ifade edilebilmektedir edilmektedir (Akboy, 2000).

Günümüzde ritim “hareket ettirici süreçlerin özel bir sunuluşu, düzenlenişi” olarak (Brik, 1995) ele alınmakta müzik, resim, edebiyat gibi sanat dallarında ortak bir terim olarak kullanılmaktadır.

Müzik, ritim zekayla sözel dilsel zeka bir arada çalışır ve sözel dilsel alanı gelişmiş olan bireylerde müzik ritim zekası gelişmiştir. İnsanlarda sözel/dilsel zeka, mantık/matematikselsel zeka, görsel/uzamsal zeka, müzik/ritim zeka, bedensel/kinetikselsel zeka, içsel zeka, toplumsal ve doğa zeka olmak üzere var 8 tane zeka var (Aydın, 2011). Gardner (2010) müziğin dilsel, bedensel, uzamsal, içsel, mantıksalsel zeka ile ilişkisi olduğu düşünülmektedir.

Müziksel/ritmik zekâda çalmak, söylemek, dinlemek gibi alt gruplar bulunmaktadır. Müzik zekâsı yüksek olanlar ritimlerle, melodilerle, seslerle düşünür ve zihinlerini müzikten arındıramazlar. Müziksel/ritmik zekâ; bestecilik, şarkıcılık, icracılık gibi müzik dallarında baskındır. Müziksel/ritmik zekânın kapasiteleri şunlardır:

- müziğin ve ritmin yapısına değer verme,
- müzikle ilgili şemalar oluşturma,
- seslere karşı duyarlılık,
- melodi, ritm, sesleri taklit etme, tanıma veya yaratma,
- ton ve ritimlerin değişik özelliklerini kullanma (Bümen, 2002).

Plato ritim kavramı ile ilgili Şölen isimli eserinde karşıtlıklar, uyuşma ve ritim arasında bir ilişki kurarak “iki şey birbirine karşıt olduğu sürece bir uyuşma olmaz, çatışan, uyuşmayan şeyler bir ahenk kuramaz ifadesini kullanır ve fiziksel harekete adapte eder (Fraisse, 2013). Plato ise Pisagor’un düşüncelerini müzik, nazım ve nesre uygulayarak ritmi ifadeye tümüyle düzen ve ölçü getiren bir unsur şeklinde ifade eder (Atkins, 2014).

“Çoklu Zekâ Kuramı”nı geliştiren Gardner, klasik zekâ tanımlarının dışına çıkarak zekâ kavramını: Kişinin belli kültürel dokuda ürünler ortaya koyabilmesi, karşılaştığı probleme etkili ve verimli çözümler üretebilmesi, çözülmesi gereken karmaşık problemleri keşfetme yeteneği olarak tanımlamıştır (Özbay, 2001). Dil ve

müzik, gelişimin erken dönemlerinde kazanılan becerilerdir. Nörolojik bakımdan farklı yollar izleseler bile, fiziksel nesnelere temas etmeden gelişmeleri ve sözel-ışitsel sisteme bağlı olmaları tesadüf değildir (Gardner, 2010, s.172).

Çoklu zeka kuramına göre doğuştan gelen Müziksel Zeka, çocukluk yıllarından itibaren gelişir ve içinde bulunduğu çevreden etkilenir. Müzik becerisini edinme konusunda farklı kültürlerin farklı düşünceleri mevcuttur. Kimi kültürler, müzik becerisi edinmenin eğitimle olacağını ifade ederken kimileri ise becerinin doğuştan geldiğini belirtir (Doğan Temur, 2011).

Müzikal Zeka, "müziksel formları algılama ve müzikle ifade etme yeteneği", "müzikle düşünme, müzikle alakalı kavramları anlama, dinleme, yorumlama, kolayca akılda tutabilme becerisi" (Duman, 2007). Sönmez (2010) 'a göre; beste yapma, bir enstrümanı çalma, şarkı söyleme yeteneği.

Müziksel Zeka'yı oluşturan nitelikleri Gardner (2010), müzikal zekanın bileşenlerinin melodi, ritim ve ses rengi olduğunu belirtmiştir. Müzikal zekada ışıtsel kavrayış büyük önem arz etmektedir. ışıtsel sorunu olan bireylerde "ritmik örgütlenme" sayesinde müzikal deneyimlerini geliştirebilirler. Dolayısıyla müzikal deneyimin bazı yönlerinin, müziği ışıtsel olarak tecrübe edemeyen bireylere dahi açık olduğu söylenebilir. Müzikal zekanın sadece ışıtsel yönünün olmadığı, daha geniş çerçevede ele alınması gerektiği ve her bireyde geliştirilebilir olduğu söylenebilir.

Müzikal zekaya sahip olan bireyler, ritim algılama (Özden, 2003) Şimşek, (2007) ve tekrar etme (Özden, 2003), olayların oluşumunu müziksel dille düşünme, anlama, yorumlama, ifade etme, şarkıların melodilerini çok iyi hatırlama, seslere karşı duyarlı olma, müzik aleti çalma, konuşurken veya hareket ederken el ve ayak ile ritim tutma (Duman, 2007) gibi beceriler gösterirler.

1.1.8. Ritim eğitimi, öğrenme ve öğretme

Ritmik yetenek, motor becerilerin öğrenilmesi, uygulanması ve gelişimi için oldukça önemli görülen koordineli bir yetenektir (Thomas ve Moon, 1976). Ritmik yetenek sayesinde hareketlerin anlaşılması, icrası ve sunumu kolaylaştır

(Zachopoulou, Derri, Chatzopoulos ve Ellinoudis, 2003). Tanımlardan da anlaşılacağı üzere motor becerinin öğrenilmesinden sunumuna kadar ritmik beceriye ihtiyaç duyulur.

Rainbow (1981), küçük yaşlarda verilen ritim alıştırmalarında, kendilerinden istenilen ritmi en kolay biçimde, sesli, olarak ritmi yansıtan sözlerle verebildiklerini bildirmiştir. Birden çok ritimden oluşan ritim bütününe “ritim kalıbı” denir ve ritim eğitimi ritim kalıplarıyla yapılır (Sun ve Seyrek, 1998). Bu alıştırmalar sırasıyla;

- 1- Çocuklara ritim kalıbını insan sesiyle sunduktan sonra çocukların el çırparak ritim vermesi,
- 2- Dinletilen müziğe uygun vuruşlarla el çırparak veya ritim çubuklarıyla eşlik etme,
- 3- Verilen müziğin ritmini dinledikten sonra aynı ritimde el çırpma veya aynı ritimde yürüme,
- 4- Dinletilen müzikle aynı ritimde el çırpma, yürüme alıştırmaları izlemiştir.

Arı (2001)'ya göre, müzik etkinliklerinde çocukların motor gelişimini desteklemekte, çocuğun işitsel algılama ve becerisini etkileyerek ritim duygusunu geliştirmektedir. Çocuğun ritim duygusunun yanı sıra, denge, dikkat, tepki süreçlerinde de gelişme olur. Ayrıca ritim eğitimi, el, kol, ayak, baş göz ve vücut gibi beden bölümleri arasında uyum sağlanmasına, davranışlarında çeviklik ve incelik kazanmasında yardımcı olur (Sun ve Seyrek, 1998). Müzik gelişimi ve öğrenme sürecinde kalıtsal temel, olgunlaşma, yaş, deneyim gibi faktörlerin yanı sıra iletişim ve etkileşim içinde olduğu, günlük hayatını çevreleyen çevresel yapılar da önemlidir. Bu yapıları bireylerin günlük yaşantısında yer alan aile, okul, arkadaşlar, medya, teknoloji ve kültür olarak sıralamak mümkündür (Özmenteş ve Adızel, 2017).

Ritim duygusunun geliştirilmesi, öğrencilerin kendilerinin çalıcı durumunda olmaları ve zevk almaları, çalgıların kullanımını zorunlu hale getirmektedir. Orff çalgılarıyla çocuk vurma, dokunma, sallama vb. gibi kolayca yapabilecek hareketlerle bir müzik aletini çalmanın keyfini yaşamakta, dolayısıyla müzik yapmaktan ve müzik dersine katılmaktan mutlu olmaktadır (Morgül, 2001). Carl Orff, Orff-Schulwerk olarak bilinen prensiplerini, çocukların temel müzik

eğitimlerinde büyük öneme sahip olan ve onların kendi becerileri doğrultusunda etkin müzik yapmalarına olanak sağlayan vurmali ezgili-ezgisiz ritim çalgılarıyla desteklemiştir (Sungurtekin, 2005).

Karadağ (1997), müziği seven ve bu konuda eğitim almış öğretmenlerin, okul öncesi günlük programlarda müzik eğitimine önem vererek, erken yaştaki çocuklara müziği sevdirep, ritim duygularını geliştirmesi gerektiğini, aksi takdirde bilinçsizce hazırlanmış bir müzik programının, yarardan çok zarar getireceğini vurgulamıştır. Çocuklarla iletişim kurmasına engel olmayacak bir enstrüman seçmeli ve onları enstrüman çalma konusunda yönlendirmelidir. Ritim aletlerini kullanmalı ve çocukların yaratıcılık yönlerinin gelişmesi için bu aletleri özgürce kullanmalarına olanak vermelidir. Oyun, dans ve drama etkinlikleriyle grup çalışmaları yapmalı, çocukların ilgisini çekmeli, zevk almalarını sağlamalıdır (Brochard ve ark., 2013).

1.1.9. Ritim Yeteneğinin Ölçülmesi

Ölçme, sınanmak istenen bilişsel, duyuşsal ve devinişsel her davranışın türüne, içeriğine göre farklı yöntem ve farklı araçların kullanımıyla gerçekleşme durumudur (Uçan, 1997). Ritim performansın ölçülmesi ve değerlendirilmesi, ölçmeyi yapan kişiye göre oldukça değişiklik gösterebilen bir aşamadır. Performans değerlendirme, bireyin bireysel özelliklerini, gelişimini ve davranışlarını sistemli bir biçimde değerlendirmeyi gerektirir (Kaynak, 2019).

Bireyin müziksel yeteneği denilince, ses yüksekliklerini ayırt edebilme, aynı anda tınlayan iki ve daha çok sesi algılayıp çözümleyebilme, duyduğu ezgileri veya ritim kalıplarını bellekte tutup yeniden tekrarlayabilme veya çalabilme durumları anlaşılır. Müziksel ses yüksekliği ve ses niteliği, ses gürlüğü, ses rengi, ses türü, ton türü, ritimsel ve ezgisel ilişkiler, aralıklar, iki veya daha çok sesli tınlayışlardır. Bunları tanıma, ayırt etme, çözümleme, adlandırma ve yazma gibi konular müziksel işitmenin basamaklarını oluşturur (Özgür, 1996).

“Wing Standartlaştırılmış Müziksel Zeka Testleri”, yedi farklı ölçümden oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla akor analizi, ses yüksekliği, hafıza, ritmik vurgu, armoni, gürlük, cümlelemedir. “Bentley Testi”, 7 yaş altı çocuklar için tasarlanmıştır ve test tizlik-peslik ayırımı, ses hafızası, akor analizi, ritmik hafıza adı altında dört

bölümden oluşmaktadır. Testler elektronik seslerden oluşmuştur ancak ritim testindeki seslerin frekansı aynıdır. Burada yapılması gereken işlem verilen iki sesin aynı ya da farklı olduğunu söylemektir (Atak, 2003).

Bu alanda en çok bilinen ve kabul edilen testlerden birini Carl Seashore yapmıştır. 1919’ da hazırlanmış olduğu “Müziksel Yetenek Ölçümleri” (Seashore Measures of Musical Talents) testi günümüzde “Seashore Yöntemi” olarak adlandırılmaktadır. Zaman içinde geliştirilen bu yöntem, ses yüksekliği (sesin incelikli oluşunu sesin adıyla belirleme), ses gürlüğü, ritim, süre, ses rengi ve tonal hafıza gibi parametreleri içermektedir (Efe, 2006). Günümüzdeki test takımı altı bölümden oluşmaktadır: Aralık, yükseklik, ritim, zaman, tını ve tonal bellek. İyi dinleme şartları Seashore Testinin uygulamasında önemlidir. Test takibi yüksek kalitede kulaklık ile uygulanmalıdır (Boyle-Radocy, 1987).

Orta ve ileri düzey testleri, yüksek ortalama alan çocuklar arasında ayırım yapabilmek amacıyla tasarlanmıştır. Testlerden “Basit Ritim ve Ses yüksekliği Testi”, ritmi ve ses yüksekliklerini tanıma bölümlerinden oluşmuştur. “Conrad Çalgı Yetenek Testi” ise ses yüksekliği, tempo, ritim, armoni, ton tanıma bölümlerinden oluşmakta ve öğrencilerin enstrüman kullanımını etkileyecek çene, el, kol şekillerinin göz önünde bulundurulmasını içermektedir (Atak, 2003).

Dereceli ölçme anahtarı, davranışların hızlı ve doğru puanlamasını sağladığından hem ölçüm alan hem de ölçüm veren bireyler için pratik bir uygulamadır ve çok çeşitli performansların değerlendirilmesinde kullanılan bir araçtır (Popham, 1997). Ritim ölçmede dereceli ölçme anahtarı, bazı durumlarda bireylerin fikirleri doğrultusunda da belirlenebilir. Ölçütlerin bireylerle paylaşılması beklenenlerin somut bir biçimde ortaya konmasını sağlamaktadır. Bu süreçte kendilerinden ne beklendiği ve hangi ölçütlerle değerlendirileceği hakkında bilgi sahibi olan bireyler, kendilerini ölçüme daha sağlam hazırlamaktadır (Kassing ve Jay, 2003).

1.1.10. Spor ve Ritim

Agdiniotis (2009)’e göre ritim; hareketlerin temel karakteristiği olup gelişim, performans ve motor yeteneklerin öğrenilmesinde önemli bir etkidir. Ritim her

insan hareketine katkı sağlar ve hayatların dengeli olmasına katkıda bulunur. Ritim kelimesi kökeninde bir şeylerin sürekli taşınması, akması anlamından türemiştir. Bütünü oluşturan bağlantılı hareketler dizisi; işitme, görme ve kinestetik duyular tarafından tasarlanan enerjinin temporal örüntüsüdür. Ritim harekette kullanıldığı anda basit kas gruplarını aktif hale getirir. Ritim, beyin ile vücut arasında hızlı ve düzenli bir iletişim aracıdır. Bu nedenle ritim eğitiminin asıl amacı, beyin ile vücut arasında dengeyi oluşturmaktır (Gehrrens, 1944).

Sporcular yaptıkları spor branşlarına göre değişik kas gruplarını çalıştırır ve bedensel becerilerini ortaya çıkartırlar. Spor eğitiminde yaratıcılık esastır. Dolayısıyla sporcuların yaratıcılığını ve tekniğini geliştirerek, bedensel becerilerini kazanmalarına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Sporcuların yaptığı bu çalışmaların temelinde ritim vardır (Doğan, 1998). Ritim hareketlerdeki zamansal boyutu ifade etmektedir. Spor açısından bakacak olursak temel teknik becerilerin kullanımındaki ritim olarak düşünmek gerekir. Kesik kesik olmayan hareket becerileri ritim yetisi ile alakalıdır (Topkaya, 2013). Ritim yeteneği sporcularda dışarıdan verilen bir ritmi algılamasını ve bir motor eylemde onu yeniden ortaya çıkarmasını sağlar. Ritim yeteneği aynı zamanda motor bellekte mevcut olan bir ritmi yeniden ortaya çıkarmaya olanak tanır (Minz, 2003).

Ritim sportif etkinliklerin çoğunda uygulanır. Mesela; basketbolda potaya gidiş, top sürme, turnike, dripling gibi atletizmde ise koşular gibi hareketler belirli bir dinamizm içerirler (Sayın, 2011). Sporcuların egzersizlere tahammül etmesi, vücudunu eğiterek zorlu çalışmalara dayanması, ritim duygusunu geliştirmeye istekli olması gerekir. Ritim duygusunun geliştirilmesi, yapmış olduğu spor branşındaki hareket kabiliyetlerini ve yaratıcılığının gelişmesine destek olur (Langhans ve Lau,1972).

İmamoğlu ve İmamoğlu (2018)'e göre oryantiring sporunda hareketlerin ritmik bir şekilde yapılması sonuca etki etmektedir. Açık alanda koşan sporcu bir anda sekme, yana kayma veya sıçrayarak atlama gibi diğer hareket becerilerine geçiş yapmak zorunda kalır yer değiştirme becerileri arasındaki geçişlerde hareket ritimleri kaybolursa bile yeniden ritmin yakalanması esastır. Dolayısıyla sporcuların ritim becerilerini geliştirmeleri gerekir. Moreno (2001) ise spor ve futbolcular ile ilgili

çalışmasında, futbolcuların yer değiştirme, top ile yer değiştirme, yan geziler ve geriye doğru hareketlerinde ritim becerilerinin gelişmiş olmasına vurdu yapmıştır.

Temel motorik becerilerden koordinasyon yeteneği de kendi arasında reaksiyon, ritim, denge, kinestetik ayırım/ayırıştırma, zaman -mekan oryantasyonu olarak beşe ayrılmaktadır. Bu yetenekler özellikle çocukluk döneminde ve ergenlik döneminde ek teknik antrenmanlarla pratik edilmelidir (Tsetseli ve ark., 2010).

1.2. Akademik Başarı

Demirtaş ve Çınar'a (2004) göre başarı, istenen sonuca ulaşma, güdülen amaca erişme, isteneni elde etme olarak tanımlanabilir. Erdoğan (2006) ise başarıyı, "başarı istenilen bir sonuca ulaşma yönünde bir ilerlemedir" şeklinde tanımlamaktadır.

Akademik Başarı: Okulda okutulan derslerde geliştirilen ve eğitimcilerce takdir edilen notlarla, test puanlarıyla veya her ikisi ile belirlenen beceriler veya kazanılan bilgilerin ifadesidir (Erdoğan, 2006). Arıcı (2007)'ye göre ise öğrencinin psikomotor ve duyuşsal gelişiminin dışında kalan, bütün program alanlarındaki davranış değişmelerini ifade eder. "Öğrencinin birtakım bilgi ve beceri kazanmayı gerektiren konularda istenilen düzeyde yeterlilik göstermesi ya da kendisine ölçme araçları uygulanan öğrencinin olumlu tepkileriyle ortaya çıkan sonuç" tur.

Her ne kadar "başarı" ve "akademik başarı" terimleri farklı kavramlar gibi görünse de, literatür incelendiğinde bu iki terimin içi içe geçmiş olduğu ve çoğunlukla "başarı" teriminin akademik başarıyı da kapsar nitelikte kullanıldığı görülmektedir. Güleç ve Alkış'a (2003) göre, başarı okul ortamlarında belirli bir ders ya da akademik programlardan bireyin ne derece yararlandığının göstergesidir. Okuldaki başarı ise akademik bir programdaki derslerden öğrencinin aldığı puanlarının ortalaması olarak tanımlanabilir. Başarı ve akademik başarı terimlerini ayrı ayrı ele alıp değerlendirmek oldukça güçtür dolayısıyla bu iki terim birbirlerinden ayrı düşünülemez hale gelmiştir.

1.2.1. Akademik Başarıyı Etkileyen Faktörler

Başarıyı etkilemede önemli olan faktörler bilirse başarısızlığı doğuran nedenlerin kontrol altına alınabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin okuldaki akademik başarılarına etki eden faktörler konusu eğitim araştırmacılarının en çok ilgisini çeken araştırma konularından birisidir (Akbaba, Altun 2009; Gökalp 2006).

Akbaba Altun (2008),’un yaptığı araştırmalara göre, akademik başarısına etki eden faktörler zeka, öğrencinin bilişsel ve öğrenme stilleri gibi değişkenlerin yanı sıra, örgütsel ve çevresel faktörlerin de olduğu belirtilmektedir. Bu faktörlerden bazıları, okul yöneticisinin liderliği, kolektif yeterlik, akademik baskı, sosyo ekonomik statü, akademik vurgu, nitelikli okul öncesi eğitim, ailenin desteği ve öğretmen niteliği gibi faktörlerdir. Akbaba Altun (2009), başarısızlığın nedenlerini ise şu şekilde sıralamıştır: Ailenin eğitime olan ilgisizliği, öğrencilerin ilgisizliği, motivasyon eksikliği, okulla ilgili sorunlar, nitelikli öğretmenlerin olmaması, sistemle ilgili problemler.

Dane ve ark., (2009) göre ise, akademik başarıyı etkileyen faktörler arasında: öğrencinin kendisi, okul ve sınıf ortamı, aile, öğretmen, sınıf arkadaşları, öğretim yöntemleri gibi faktörler bulunmaktadır. Öğrencilerin başarılı olmalarını etkileyen faktörlerden biri bizzat öğrencilerin iyi çalışma tutum ve alışkanlıklarına sahip olmaları veya olmamalarıdır (Peker ve Mirasyedioğlu, 2003).

Arıcı’ya (2007) göre bu faktörlerden, ailenin nitelikleri yani; anne babanın ekonomik ve kültürel düzeyi, çocuğun yeteneğini, ilgilerini ve eğitime karşı tutumunu, dolayısıyla okuldaki başarısını ve uyumunu etkileyen en önemli etkenlerden birisi olarak kabul edilmektedir. Yıldırım (2006) da, öğrencilerin ailelerinden aldıkları desteğin akademik başarılarının yükselmesine katkıda bulunduğu sonucuna varmıştır ve tersine, öğrencilerin aileleriyle ilgili yaşadıkları sıkıntılar (ailenin çocuğu ders çalışmaya zorlaması, öğrenciyle yeterince ilgilenmemesi, çocuktan yüksek başarı beklemesi, ailede yaşanan geçimsizlikler) ise akademik başarılarının düşmesine neden olduğunu savunmuştur. Öğrencilerin

evlerindeki olanakların artmasıyla başarılarının da arttığı, öğrenci başarısı üzerinde, ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin etkisi olduğu bilinmektedir (Gelbal, 2008).

Akademik başarıya etki eden önemli faktörlere bakıldığında öğrenme stratejileri (stilleri), öğrenci nitelikleri ve öğretmen-yönetici faktörlerinin öne çıktığı belirlenmiştir. Palas Aktaş ve Mirzeoğlu'nun (2009) belirttikleri gibi, öğrenme stilleri ile okul başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyen bazı araştırmalarda öğrenme stillerine göre okul başarılarının arttığı ile ilgili bilgi edinilirken, bazı araştırmalar öğrenme stillerine göre okul başarılarının farklılaştığı, bazı araştırmalarda ise öğrenme stillerine göre okul başarılarının değişmediği belirtmişlerdir.

Özer ve Sarı (2009)'nın belirttiği gibi, geleneksel bakış açısıyla bakıldığında okulda başarısızlığın sadece öğrenci kaynaklı olduğu düşünülürken, eğitim alanında geliştirilen araştırma metotları sonucunda bu görüşün yanlış olduğu, öğrencinin bireysel yeteneğinin yanı sıra çevresel faktörlerin de öğrencinin başarısını önemli ölçüde etkilediği ortaya konulmuştur. Başarının temelinde öğrenci ve eğitim kalitesi yer alırken, çevresel, ekonomik, kültürel, sağlık, ailenin gelir durumu, ebeveynlerin eğitim düzeyleri gibi başarıyı etkileyen birçok faktör belirlenmiştir.

1.2.3. Beden Eğitimi, Fiziksel Aktivite ve Sporun Akademik Başarı ile İlişkisi

Beden eğitimi insanın bir bütün olarak gelişimine eşsiz bir katkıda bulunur ve motor becerilerinin gelişiminin ilerlemesini sağlayan okul müfredatının tek alanıdır. Psikomotor alanındaki gelişmeye bu derecede katkı başka bir alanda sağlayamaz (Wuest ve Bucher, 1999). Düzenli fiziksel aktivite yapmanın insanların sağlığı üzerindeki olumlu etkisi şimdiye kadar kanıtlanmıştır. Uzmanlar beden eğitiminin halk sağlığı yaklaşımından yola çıkarak, dersin, öğrencilere aktif ve sağlıklı hayat sürdürmeyi gerektirecek beceri, tutum ve bilgiyi vermekten sorumlu olması gerektiğini söylemektedir (Julian ve ark., 2007).

Beden eğitimi ve spor aktiviteleri insanların biyomekanik etkinliğini geliştirip biyokimyasal enerji fazlalıklarını atabilen önemli bir aktivite çeşidi olup streslerin ve aşırı beslenmenin neden olduğu ruhsal ve bedensel çöküntüler ile estetik kayıpları da önleyebilen özelliği bulunmaktadır. Yıllar boyunca, birçok halk sağlığı, tıp ve eğitim

otoritesi, okullara öğrencilere fiziksel aktivite sağlanmasına daha fazla önem vermeye çağırdı dolayısıyla beden eğitimi dersi okul müfredatlarında önemli bir yere sahip oldu (Pate ve ark., 2006). Öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının olumlu olması gelecekteki çeşitli fiziksel aktivitelere gönüllü katılımlarını sağlayabilir (Silverman ve Scrabis, 2004).

Özellikle genç nesillerin yapıcı ve yaratıcı olmasında, sosyalleşme ve milli dayanışmanın sağlanmasında beden eğitimi ve sporun katkısı büyüktür. Etkili ve çekici bir eğitim unsuru olan spora fonksiyonel ve modern eğitim modelinde, planlama faaliyeti içerisinde gereken önemin verilmesinde yarar vardır. “Beden eğitimi ve spor” hareket faktörünün her çeşidini ve bütün prensiplerini kapsamaktadır (Yergin, 2002).

Günümüzdeki modern spor anlayışı gelişim özellikleri olan fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişim özelliklerini kazandırması ve insanların yaşam kalitelerini arttırmaya yöneliktir. Beden eğitimi ve spor uygulamaları yaşam boyu spor anlayışı ile yaşamlarını mal etmiş insanlar dinamik, sağlıklı ve üretken bir kişilik kazanırlar (Sunay, 2000). Spor iradeyi güçlendirerek insanın kendi kendine güvenini kazanmasını sağlayarak kişiliğinin oluşmasını kolaylaştırır. Kendi kendine güven duygusunun kazanılması başarı için şarttır (Tosun ve ark., 2015).

1.2.4. Sporda Yetenek ve Önemi

Her toplum farklı alanlarda (sanat spor vb.) yeteneklerini keşfetmek ve onların yeteneklerini geliştirmek için projeler hazırlayarak, zaman, emek ve para harcamaktadır (Ayan ve Mülazımoğlu, 2009). Yetenek; belli bir yöne yöneltilmiş, normal değer ölçülerinin üzerinde, ancak henüz olgunlaşmamış ve gelişmeye uygun yatkınlığı ifade eder. Sporsal yetenek kavramı ise; sporcu çocuk veya gencin, sportif güç ve gelişimi için sahip olduğu ön şartların bütünü olarak tanımlanmaktadır (Sözen ve ark., 2016).

Kompleks bir özellik olan yetenek, kalıtımsal olarak belirlenir, karmaşık bir yapıya sahiptir ve çevresel koşullardan etkilenmektedir. Spor bilimciler elit düzeyde performans için ihtiyaç duyulan özellikleri tanımlamaya devam etse de, ne ulusal ne de uluslararası alanda yeteneğin tanımlanması, seçimi ve geliştirilmesini kapsayan

bir yetenek tanımı konusunda fikir birliği mevcut değildir (Kozel, 1996). Muratlı ve ark. (2005)'na göre spor bilimine göre yetenek; belli bir alanda normalin üstünde olan fakat henüz tam olarak gelişmemiş özellikler bütünüdür. Sportif yetenek evre şartlarına göre nitelik ve nicelik olarak gelişme gösteren, diğer taraftan etkenlerin eksikliği halinde gittikçe yok olabilen dinamik bir potansiyel olarak ele alınmaktadır.

Sporda st düzey başarıya ulaşabilmek, spora erken yönlendirme ile yakın ilişki göstermektedir dolayısıyla çocukların ve gençlerin en yüksek verim sağlayacakları branşlara zamanında yönlendirilmesi spor biliminin en önemli araştırma konusunu oluşturmaktadır (Tutkun, 2005). Uluslararası başarı için yetenekli çocukların erken yaşlarda belirlenerek bilgili, becerili, etik ve profesyonel antrenrlerce eğitilmesi sporda başarı için en önemli gereksimdir (Bullock ve ark., 2009).

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Araştırmada betimsel tarama yöntemi uygulanmıştır.

2.2. Örneklem

Araştırma 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında Kırıkkale İlinde bulunan dört farklı lisede öğrenim gören, herhangi bir fiziksel rahatsızlığı ve engeli bulunmayan, daha önce ritim eğitimi ve dans konusunda eğitim almamış 90 (48 kadın; 42 erkek) lise 9. sınıf öğrencisi ile yürütülmüştür. Araştırmaya katılan öğrenciler 14-15 yaş aralığındadır.

2.3. Veri Toplama Süreci

Araştırmada Weikart'a ait olan Ritim Becerisi Gözlem Formu - Rhythmic Competence Analysis Test (RCAT) ölçeği kullanılmıştır (Weikart, 1989). Ölçeğin türkçesi ve uygulama prosedürleri The Effects of Rhythm Training on Tennis Performance adlı doktora tezinde alınmıştır (Söğüt, 2009). Video çekimleri sırasında katılımcıların, bilimsel etik kurallar gereği yüzleri çekilmemiş, çalışma için gerekli olan el ve ayakların görüntüsü alınmıştır. Hakemler, puanlama yaparken hareketlerin ritimle uyumuna, hareketlerin standart bir şekilde yapılmasına bakmıştır ve bu kriterlere göre puanlama yapmışlardır.

Video görüntülerinin değerlendirilmesinde alan uzmanlarına başvurulmuştur. Halk Oyunları alanında tecrübeli ve bu alanda ikinci kademe antrenörlük belgesine sahip iki hakem ile değerlendirmeler yapılmıştır. Hakemlerin birbirlerinden etkilememeleri için farklı günlerde videolar izletilerek değerlendirme formları doldurtulmuştur.

Uygulamanın yapılacağı liselerde, araştırmaya katılan öğrencilere çalışmada yapacakları hareketler hakkında ön bilgiler verilmiştir. Öğrencilere tezde uygulayacak olan ritmik yetenek ölçeği, metronom eşliğinde hareketleri nasıl

yapmaları gerektiği gösterilmiştir. Öğrencilerden gelen sorular cevaplanıp uygulamaya geçilmiştir.

Uygulamaya katılacak katılımcıların bilgilerini almak için demografik bilgi formu (Ek.2) dağıtılmıştır. Çalışmaya uygun bir şekilde, katılımcıların boy ve kilo ölçümü yapıldıktan sonra çalışmanın ikinci kısmı olan metronom eşliğinde video çekimlerine geçilmiştir.

Çalışmalardaki video kayıtları alındıktan sonra, ritmik yeteneklerin puanlanması için hakem değerlendirmesine geçilmiştir. Ritmik yetenek ölçümü için kamera ile alınan video kayıtları farklı iki hakem tarafından değerlendirme formu ile değerlendirilmiştir (Ek.1). Daha önce Halk Oyunları 2. Kademe Antrenörü olan 1. hakem ile görüşülmüş, daha sonra Halk Oyunları 2. Kademe Antrenörü olan 2. hakem ile görüşme sağlanmıştır. Hakemlerle görüşme Ankara Dışkapı'da bulunan Yunus Emre Kültür Merkezi'nde görüşme sağlanmış olup, çalışma hakkında ön bilgilerin verildiği bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda hakemlere bir kaç video izlettikten sonra değerlendirme için görüşleri alınmıştır. Hakemler puanlama yaparken, dikkat edilmesi gereken hususlar arasında öğrencilerin ritim ile uyumu ve aynı zamanda hareketlerin standart'a uygun olması gerektiğini belirtmişlerdir. Kurallar arasında, katılımcılar ritmi yakalasalar bile hareketlerde kısıtlama yaptıkları takdirde puanlarının kırılacağı belirtilmiştir.

Birinci hakem saat 13.00'da değerlendirmeye başlamış olup, saat 21.00'da değerlendirmeyi bitirmiştir (22.01.2019). Hakemlerin metronomun çıkardığı sestene bunalmaları ve diğer çeşitli ihtiyaçlar dolayısıyla ara ara molalar verilmiştir.

Bir sonraki gün, ikinci hakem ile saat 12.30'da Yunus Emre Kültür Merkezinde buluşma sağlanmış olup, saat 13.00'da değerlendirmeye başlanmıştır. Değerlendirmenin bitişi 20.45'de gerçekleşmiştir (23.01.2019).

Dikkat dağınıklığını önlemek açısından, hakem değerlendirmeleri sessiz, yeterli ışık ve ısı bulunan bir ortamda yapılmıştır.

Birinci hakem Ankara doğumludur. Halk oyunları alanında 11 yıl boyunca çeşitli kulüplerde eğitim görmüştür ve halk oyunları antrenörü olarak 6 yıldır görev

yapmaktadır. İkinci hakem Ankara doğumludur. Halk oyunları alanında 14 yıl boyunca çeşitli kulüplerde eğitim görmüştür ve halk Oyunları Antrenörü olarak 7 yıldır görev yapmaktadır.

Öğrencilerin Akademik başarı düzeylerinin belirlenmesi için okul idarelerinden alınan Türk Dili ve Edebiyatı ders notları, Matematik ders notları ve tüm derslerin genel akademik not ortalamaları kullanılmıştır.

2.4. Ritim Becerisi Gözlem Formu- RCAT (Rhythmic Competence Analysis Test)

Weikart, 1989 yılında kendi yazdığı Teaching Movement&Dance kitabında yer alan ölçeğin, teste nasıl uygulanacağı konusunda açıklamalar da bulunmuştur.

Ritmik yetkinlik analizi testi, bireyin ritim yetkinliğini, altta yatan müzik ritmine göre bir hareket görevi gerçekleştirme yeteneğini test ederek değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Test iki seviyede sunulur: oturarak el ve ayak vurma hareketleri ve ayakta yerinde sayma ve yürüme hareketleri şeklinde.

Testte her seviye için aynı müzik seçimi kullanılmalıdır. Çalışma anında diğer öğrencilerin birbirinden ayrı olması gerekmektedir. Bir kayıt cihazı ve iki ayrı metronom hızı kullanılmalıdır.Çalışmada bir müzikal seçim, yaklaşık 120 metronom ritmine sahip olmalı ve diğer seçim, yaklaşık 132 metronom ritmine sahip olmalıdır.

Teste başlamak için yapılacak hareketler hem öğrenci hem de uygulayıcı tarafından anlaşılmalı olmalıdır. Uygulayıcı her bir öğrenciyi arkadaşça bir sohbetle bilgilendirmeli ve rahatlatmalıdır. Öğrencilerin istenen hareketleri anladığından emin olmalıdır. Müzik ile yapılacak hareketleri gösteren kısa bir gösterip yaptırma oyunu oynanabilir. Weikart testle ilgili genel bir uyarı yapmıştır.Bu uyarıya göre test uygulanırken kesinlikle öğrenciye görsel veya işitsel yardım sağlanmamalıdır (Weikart,1989;377).

2.5. Veri Toplama Araçları

2.5.1. Metronom Aleti

Öğrencilerin ritmik yeteneklerini ölçmek için Tama Rhytm Watch Rw 105 dijital metronom aleti kullanılmıştır. Bu metronom aletinin pil dahil ağırlığı=330 gramdır. Boyutu=127x25x151 mm dir.

Şekil 1. Tama Rhytm Watch Device

2.5.2. Boy ve Ağırlık Ölçümü

Öğrencilerin boy ve ağırlık ölçümleri Densi GL-150 elektronik alet ile ölçülmüştür. Boy ölçümünde alınan değerler "cm" (santimetre), ağırlık ölçülürken alınan değerler "kg" cinsinden kaydedilmiştir. Boy ölçümü ve ağırlık ölçümü gerçekleştirilirken katılımcıların üzerinde sadece tişört ve şort giysileri kalacak şekilde ölçüm gerçekleştirilmiştir. Ölçümler yapılırken anatomik duruş esas alınmış, vücut ve baş dik ayaklar çıplak bir şekilde ölçülmüştür.

Densi GL-150 boy ve kilo ölçer tartı platformu üzerine çıkıldığında otomatik olarak aynı anda boy ve kilo ölçer. Bununla birlikte BMI (Body Mass Index) değerini de verir. Boy hesaplamasında 90-200cm arası 1⁺.mm (milimetre) hassasiyetle ölçüm yapar. Ağırlığı ise 12 kg dir.

Şekil 2. Densi GL-150

2.5.3.Video Kamera

Video çekimlerinde kullanılan Sony HDR-CX625 el kamerasının boyutu 57,5mm x 66,0mm x 121,0mm dir. Ağırlığı pil dahil 305 gramdır.

Şekil 3. Sony HDR-CX625

Şekil 4. Video Çekim Alanı

2.6. Ritmik Beceri Gözlem Formu (RCAT)

Hareketler 120 ve 132 metronom hızı olmak üzere iki farklı tempo da uygulanmıştır. Öğrencilere, çalışma başlamadan önce test hakkında bilgi verilmiştir. Yapacakları hareketlerin standart seviyesi gösterilmiştir. Her öğrenci uygulama sırasında diğer öğrencilerden bağımsız bir şekilde hareketleri yapmıştır. Çalışma yapılırken, hiçbir öğrenciye görsel veya işitsel yardım yapılmamıştır. Çalışmaya katılan öğrenciler, her hareketi 6 defa tekrar etmiştir. Bir öğrenci çalışma boyunca iki farklı metronomda toplamda 72 hareket yapmıştır. 120 ve 132 metronom hızında yapılan hareketler aynıdır. Bu hareketler sırasıyla;

1) İki El Dizlere Vurma

Öğrenciler harekete başlamadan önce, iki el de dizlerin üstünde sabit bir şekilde durmaktadır. Metronom başladığında, metronomdan gelen ritim sesiyle birlikte önce yukarı daha sonra da aşağıya doğru ellerini hareket ettirir. Toplamda öğrenciler bir hareket boyunca 6 ritim vuruşu yapmaktadır.

Şekil 5. İki el dizlere vurma

2) İki El Sırayla Dizlere Vurma

Öğrenciler harekete başlamadan önce, iki el de dizlerin üstünde sabit bir şekilde durmaktadır. Metronom başladığında, metronomdan gelen ritim sesiyle birlikte iki elini de sırayla kullanarak hareketi tamamlar. El seçiminde istediği el ile harekete başlar. Toplamda öğrenciler bir hareket boyunca 6 ritim vuruşu yapmaktadır.

Şekil 6. İki el sırayla dizlere vurma

3) Oturarak Yerinde Sayma

Öğrenciler, harekete başlamadan önce sandalyede oturur şekilde olmalıdır. Ayakları bir omuz genişliğinin de açıktır. Vücut dik karşıya bakarlar. Metronom başladığında, metronomdan gelen ritim sesiyle birlikte iki ayağını da sırayla kullanarak hareketi tamamlar. Harekete istediği ayakla başlar. Toplamda öğrenciler bir hareket boyunca 6 ritim vuruşu yapmaktadır.

Şekil 7. Oturarak yerinde sayma

4) Ayakta Yerinde Sayma

Öğrenciler harekete başlamadan önce, vücut pozisyonu ayakta dik bir şekilde, ayaklar omuz genişliğinde açıktır. Metronom başladığında, metronomdan gelen ritim sesiyle birlikte iki ayağını da sırayla yukarı doğru diz kapağına kadar çekerek sırayla hareketi tamamlar. Harekete istediği ayakla başlar. Toplamda öğrenciler bir hareket boyunca 6 ritim vuruşu yapmaktadır.

Şekil 8. Ayakta yerinde sayma

5) İleri Yürüme

Öğrenciler harekete başlamadan önce, vücut pozisyonu ayakta dik bir şekilde ayaklar omuz genişliğinde açıktır. Metronom başladığında, metronomdan gelen ritim sesiyle birlikte, iki ayağından istediğiyle sırayla ileriye doğru ayağını diz kapağına kadar çekerek harekete geçmektedir. Toplamda öğrenciler bir hareket boyunca 6 ritim vuruşu yapmaktadır.

Şekil 9. İleri yürüme

6) Geriye Yürüme

Öğrenciler harekete başlamadan önce, vücut pozisyonu ayakta dik bir şekilde ayaklar omuz genişliğinde açıktır. Metronom başladığında, metronomdan gelen ritim sesiyle birlikte iki ayağından istediğiyle sırayla geriye doğru, ayağını diz kapağına kadar çekerek hareketi tamamlar. Toplamda öğrenciler bir hareket boyunca 6 ritim vuruşu yapmaktadır.

Şekil 10. Geriye yürüme

3. BULGULAR

Elde edilen sonuçlar tablolar halinde görülmektedir.

Tablo 3.1. Katılımcıların cinsiyet yaş ve akademik başarılarına göre dağılımları

		N	%
Cinsiyet	Kız	48	53
	Erkek	42	47
Yaş	15	84	93
	16	6	7
Türk Dili ve Edebiyatı ders notu	Düşük	54	60
	Orta	7	8
	Yüksek	29	32
Matematik ders notu	Düşük	63	70
	Orta	5	6
Tüm derslerin genel akademik not ortalaması	Yüksek	22	24
	Düşük	37	41
	Orta	19	21
	Yüksek	34	38

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri incelendiğinde; %53'ü kadın, %47'si erkek, %93'i 15 ve %7'si 16 yaşında, %70 ile Türk Dili ve Edebiyatı dersinde düşük ortalama olan en fazla öğrenci, %41 ile Matematik dersi ortalaması düşük olan ve tüm derslerin genel akademik not ortalamasında ise %41 ile en düşük oranı düşük öğrencilerin oluşturduğu belirlenmiştir.

Tablo 3.2. Katılımcıların aktivitelere katılmalarına engel durumu, lisanslı olup olmaması ve branş değişkenlerine göre dağılımları

		N	%
Fiziksel aktiviteye katılımınıza engel bir durum var mı?	Var	0	0
	Yok	90	100
Herhangi bir spor branşında lisansınız var mı?	Var	22	24
	Yok	68	76
Branşınız	Yok	68	76
	Futbol	9	10
	Halter	1	1
	Hentbol	1	1
	Boks	1	1
	Oryantring	2	2
	Badminton	1	1
	Bocce	1	1
	Yüzme	1	1
	Voleybol	2	2
	Karate	1	1
	Güreş	2	2

Katılımcıların tamamı fiziksel aktiviteye katılmadığını belirtirken, 68 katılımcı (%76) herhangi bir branşta spor lisansının olduğunu belirtmiştir. Spor branşlarından en yüksek oran %10 ile futbol branşında olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 3.3. Niceliksel büyüklük gösteren ölçümlere ilişkin betimsel istatistikler

	Ortalama	Standart sapma
Vücut kütlesi (kg)	56,40	11,61
Boy uzunluğu (cm)	164,77	17,69
Beden kitle indeksi	20,48	2,95
Türk Dili ve Edebiyatı ders notu	56,48	16,67
Matematik ders notu	49,26	22,40
Tüm derslerin genel akademik not ortalaması	63,87	14,26

Tablo 3.4. Shapiro-Wilk testi sonuçları

Cinsiyet	Shapiro-Wilk			Dağılım	Test	
	İstatistik	Sd	p			
Türk Dili ve Edebiyatı ders notu	Kız	,943	48	,022	-	Mann Whitney U testi
	Erkek	,953	42	,085	+	
Matematik ders notu	Kız	,932	48	,008	-	Mann Whitney U testi
	Erkek	,933	42	,016	-	
Tüm derslerin genel akademik not ortalaması	Kız	,970	48	,255	+	Bağımsız örneklem için t testi
	Erkek	,973	42	,415	+	
1. Hakem Toplam Ritmik Yetenek puanı -Tempo 120	Kız	,930	48	,007	-	Mann Whitney U testi
	Erkek	,964	42	,202	+	
1. Hakem Toplam Ritmik Yetenek puanı -Tempo 132	Kız	,895	48	,000	-	Mann Whitney U testi
	Erkek	,962	42	,176	+	
2. Hakem Toplam Ritmik Yetenek puanı -Tempo 120	Kız	,887	48	,000	-	Mann Whitney U testi
	Erkek	,798	42	,000	-	
2. Hakem Toplam Ritmik Yetenek puanı -Tempo 132	Kız	,838	48	,000	-	Mann Whitney U testi
	Erkek	,892	42	,001	-	

+ Normal - Normal değil

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre Türk Dili ve Edebiyatı, Matematik dersi notları ve ritmik yetenek puanlarının normal dağılıma uymaması sebebiyle karşılaştırmalar parametrik olmayan testlerden Mann Whitney U testi ile sınanmıştır. Ancak cinsiyete göre tüm derslerin genel akademik not ortalaması ölçümlerinin normal dağılıma uyması sebebiyle parametrik testlerden Bağımsız örneklem için t testi yapılmıştır.

Tablo 3.5. Katılımcıların cinsiyetleri bakımından ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Mann Whitney U testi (1. hakem) sonuçları

Cinsiyet		N	Ortalama	Standart sapma	U	P
1. Hakem Toplam Ritmik Yetenek puanı -Tempo 120	Kız	48	12,8	1,9	800,000	,091
	Erkek	42	13,1	1,3		
1. Hakem Toplam Ritmik Yetenek puanı -Tempo 132	Kız	48	12,9	2,0	908,000	,415
	Erkek	42	13,1	1,6		

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre 1.hakemin ritmik yetenek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı olup olmamasını test etmek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonucuna göre istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0.05$).

Tablo 3.6. Katılımcıların cinsiyetleri bakımından değişkenine göre ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Mann Whitney U testi (2. hakem) sonuçları

Cinsiyet		N	Ortalama	Standart sapma	U	P
2. Hakem Toplam Ritmik Yetenek puanı - Tempo 120	Kız	48	13,0	2,3	804,500	,083
	Erkek	42	14,0	2,4		
2. Hakem Toplam Ritmik Yetenek puanı - Tempo 132	Kız	48	13,3	2,2	772,500	,047*
	Erkek	42	14,27	2,56		

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre 2. hakemin tempo 120 ritmik yetenek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı olup olmamasını test etmek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonucuna göre istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0.05$). 2.hakemin tempo 132 ritmik yetenek puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı olup olmamasını test etmek için yapılan bağımsız örneklem t testi sonucuna göre istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 3.7. Hakemlerin 120 ve 132 tempolardaki ritmik yetenek puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi ile puanlar arasındaki ilişkiye yönelik Spearman Brown korelasyon testi sonuçları

Toplam Ritmik Yetenek puanı	Hakemler	Ortalama	Standart Sapma	Fark testi		İlişki testi	
				Z	p	r	p
Tempo 120	1. Hakem	12,94	1,66	-1,870	,062	,459	,000*
	2.Hakem	13,45	2,39				
Tempo 132	1. Hakem	12,99	1,80	-2,625	,009*	,437	,000*
	2.Hakem	13,74	2,42				

Hakemlerin 120 tempolardaki ritmik yetenek puan genel ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Ancak hakemlerin 132 tempolardaki ritmik yetenek puan genel ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$). 1 ve 2. hakemin 120 tempodaki ritmik yetenek puanları arasında 0.459 olan orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$). 1 ve 2. hakemin 132 tempodaki ritmik yetenek puanları arasında 0.437 olan orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Tablo 3.8. Hakemlerin 120 tempodaki değerlendirme ölçütlerinin her biri için değerlendirme arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi sonuçları

		Ortalama	Standart Sapma	Z	P
İki el dizlere vurma - Tempo 120	1.Hakem	2,46	0,47	-2,052	,040*
	2.Hakem	2,34	0,48		
İki el sırayla dizlere vurma - Tempo 120	1.Hakem	2,40	0,44	-,644	,519
	2.Hakem	2,37	0,53		
Oturarak yerinde sayma - Tempo 120	1.Hakem	2,12	0,40	-1,068	,286
	2.Hakem	2,17	0,47		
Ayakta yerinde sayma - Tempo 120	1.Hakem	2,05	0,34	-1,526	,127
	2.Hakem	2,13	0,49		
İleri yürüme - Tempo 120	1.Hakem	1,98	0,33	-5,029	,000*
	2.Hakem	2,27	0,44		
Geri yürüme - Tempo 120	1.Hakem	1,94	0,29	-3,968	,000*
	2.Hakem	2,17	0,47		

Hakemlere göre 120 tempo ölçülen iki el dizlere vurma ($p < 0.05$, $p = ,040$), ileri yürüme ($p < 0.05$, $p = ,000$) ve geri yürüme ($p < 0.05$, $p = ,000$) puanlamaları arasında istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Ancak, iki el sırayla dizlere vurma ($p > 0.05$, $p = 0,519$), oturarak yerinde sayma ($p > 0.05$, $p = 0,286$), ve ayakta yerinde sayma ($p > 0.05$, $p = 0,127$), ölçütlerine ilişkin hakem değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 3.9. Hakemlerin 132 tempodaki değerlendirme ölçütlerinin her biri için değerlendirme arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi sonuçları

		Ortalama	Standart Sapma	Z	P
İki el dizlere vurma - Tempo 132	1.Hakem	2,49	0,48	-1,359	,174
	2.Hakem	2,40	0,50		
İki el sırayla dizlere vurma - Tempo 132	1.Hakem	2,38	0,48	-,243	,808
	2.Hakem	2,41	0,50		
Oturarak yerinde sayma - Tempo 132	1.Hakem	2,11	0,45	-1,552	,121
	2.Hakem	2,20	0,47		
Ayakta yerinde sayma - Tempo 132	1.Hakem	2,04	0,37	-2,758	,006*
	2.Hakem	2,19	0,46		
İleri yürüme - Tempo 132	1.Hakem	1,95	0,32	-5,324	,000*
	2.Hakem	2,30	0,50		
Geri yürüme - Tempo 132	1.Hakem	1,97	0,33	-3,953	,000*
	2.Hakem	2,22	0,46		

Hakemlere göre 132 tempo ölçülen ayakta yerinde sayma ($p < 0.05$, $p = ,006$), ileri yürüme ($p < 0.05$, $p = ,000$) ve geri yürüme ($p < 0.05$, $p = ,000$) puanlamaları arasında istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Ancak, iki el dizlere vurma ($p > 0.05$, $p = ,174$), iki el sırayla dizlere vurma ($p > 0.05$, $p = ,808$) ve oturarak yerinde sayma ($p > 0.05$, $p = ,121$) ölçütlerine ilişkin hakem değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p > 0.05$).

Tablo 3.10. 1. hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızı ile 132 metronom hareket hızından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi; puanlar arasındaki ilişkiye yönelik ise Spearman Brown korelasyon testi sonuçları

Hakem	1.	Ortalama	Standart Sapma	Fark testi		İlişki testi	
				Z	p	R	p
İki el dizlere vurma	Tempo 120	2,46	0,47	-,830	,406	,524	,000*
	Tempo 132	2,49	0,48				
İki el sırayla dizlere vurma	Tempo 120	2,40	0,44	-,420	,675	,605	,000*
	Tempo 120	2,38	0,48				
Oturarak yerinde sayma	Tempo 132	2,12	0,40	-,289	,773	,581	,000*
	Tempo 120	2,11	0,45				
Ayakta yerinde sayma	Tempo 132	2,05	0,34	-,147	,883	,468	,000*
	Tempo 120	2,04	0,37				
İleri yürüme	Tempo 132	1,98	0,33	-1,436	,151	,533	,000*
	Tempo 120	1,95	0,32				
Geri yürüme	Tempo 120	1,94	0,29	-,350	,726	,393	,000*
	Tempo 132	1,97	0,33				
Toplam Ritmik Yetenek puanı	Tempo 120	12,94	1,66	-,148	,883	,672	,000*
	Tempo 132	12,99	1,80				

1. hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızı ile 132 metronom hareket hızından iki el dizlere vurma, iki el sırayla dizlere vurma, oturarak yerinde sayma, ayakta yerinde sayma, ileri yürüme, geri yürüme ve toplam ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

1. hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızındaki iki el dizlere vurma, iki el sırayla dizlere vurma, oturarak yerinde sayma, ayakta yerinde sayma, ileri yürüme, geri yürüme ve toplam ritmik yetenek puanları ile 132 metronom hareket hızındaki iki el dizlere vurma, iki el sırayla dizlere vurma, oturarak yerinde sayma, ayakta yerinde sayma, ileri yürüme, geri yürüme ve toplam ritmik yetenek

puanları arasında pozitif yönlü düşük ve orta düzeylerde anlamlı birer ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 3.11. 2. hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızı ile 132 metronom hareket hızından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Wilcoxon testi; puanlar arasındaki ilişkiye yönelik ise Spearman Brown korelasyon testi sonuçları

2. Hakem		Ortalama	Standart Sapma	Z	P	r	P
İki el dizlere vurma	Tempo 120	2,34	0,48	-2,053	,040*	,785	,000*
	Tempo 132	2,40	0,50				
İki el sırayla dizlere vurma	Tempo 120	2,37	0,53	-,799	,424	,732	,000*
	Tempo 120	2,41	0,50				
Oturarak yerinde sayma	Tempo 132	2,17	0,47	-1,059	,289	,846	,000*
	Tempo 120	2,20	0,47				
Ayakta yerinde sayma	Tempo 132	2,13	0,49	-1,264	,206	,666	,000*
	Tempo 120	2,19	0,46				
İleri yürüme	Tempo 132	2,27	0,44	-,665	,506	,763	,000*
	Tempo 120	2,30	0,50				
Geri yürüme	Tempo 120	2,17	0,47	-1,372	,170	,698	,000*
	Tempo 132	2,22	0,46				
Toplam Ritmik Yetenek puanı	Tempo 120	13,45	2,39	-2,704	,007*	,909	,000*
	Tempo 132	13,74	2,42				

2. hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızı ile 132 metronom hareket hızından iki el sırayla dizlere vurma, oturarak yerinde sayma, ayakta yerinde sayma, ileri yürüme ve geri yürüme arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Ancak, 2. hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızı ile 132 metronom hareket hızından iki el dizlere vurma ve toplam ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

2. hakeme göre öğrencilerin 120 metronom hareket hızındaki iki el dizlere vurma, iki el sırayla dizlere vurma, oturarak yerinde sayma, ayakta yerinde sayma,

ileri yürüme, geri yürüme ve toplam ritmik yetenek puanları ile 132 metronom hareket hızındaki iki el dizlere vurma, iki el sırayla dizlere vurma, oturarak yerinde sayma, ayakta yerinde sayma, ileri yürüme, geri yürüme ve toplam ritmik yetenek puanları arasında pozitif yönlü yüksek düzeylerde anlamlı birer ilişki bulunmuştur($p<0.05$).

Tablo 3.12. Lisanslı sporcu olanlar ile olmayanların ritmik yetenek toplam puanlarının normal dağılıma uyup uymadığına yönelik Shapiro-Wilk testi sonuçları

Herhangi bir spor branşında lisansınız var mı?		Shapiro-Wilk		
		Statistic	df	Sig.
Toplam Ritmik Yetenek puan - Tempo 120	Var	,974	22	,793
	Yok	,946	68	,005
Toplam Ritmik Yetenek puan - Tempo 132	Var	,884	22	,015
	Yok	,926	68	,001
Hak 2 Toplam Ortalama 120	Var	,839	22	,002
	Yok	,860	68	,000
Hak 2 Toplam Ortalama 132	Var	,862	22	,006
	Yok	,861	68	,000

Tablo 3.13. Lisanslı sporcu olanlar ile olmayanların ritmik yetenek toplam puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Herhangi bir spor branşında lisansınız var mı?		N	Ortalama	Standart Sapma	Mann-Whitney U	p	
1. Hakem	Toplam Ritmik Yetenek puan -Tempo 120	Var	22	12,83	1,38	728,000	,851
	Yok	68	12,98	1,75			
	Toplam Ritmik Yetenek puan -Tempo 132	Var	22	13,27	1,28	585,000	,123
	Yok	68	12,90	1,95			
2. Hakem	Toplam Ritmik Yetenek puan -Tempo 120	Var	22	14,17	2,34	585,000	,107
	Yok	68	13,22	2,37			
	Toplam Ritmik Yetenek puan -Tempo 132	Var	22	14,38	2,25	585,000	,111
	Yok	68	13,53	2,45			

Lisanslı sporcu olanlar ve olmayanlar ile hakemlerin 120 ve 132 puanlamaları arasında istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p<0.05$).

Tablo 3.14. Vücut kitle indeksi ile ritmik yetenek puan sonuçları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına yönelik Spearman Brown korelasyon testi sonuçları

		1. Hakem		2. hakem	
		Tempo 120	Tempo 132	Tempo 120	Tempo 132
Vücut Kitle İndeksi	r	,072	,060	,068	,097
	p	,497	,573	,522	,365

Birinci hakemin 120 ve 132 tempolarda yapmış olduğu toplam ritmik yetenek puanlamaları ile öğrencilerin Vücut Kitle İndeksleri (VKİ) arasında anlamlı birer ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$). İkinci hakemin 120 ve 132 tempolarda yapmış olduğu toplam ritmik yetenek puanlamaları ile öğrencilerin Vücut Kitle İndeksleri arasında anlamlı birer ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 3.15. Türk Dili Edebiyatı dersi notu sınıflamasına göre öğrencilerin ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Kruskal Wallis testi sonuçları

Hakemler	Toplam Ritmik Yetenek puanı	Türkçe Ders Notu	N	Ortalama	Standart Sapma	Ki-kare istatistiği	P
1.Hakem	Tempo 120	Düşük	54	12,95	1,90	,336	,845
		Orta	7	12,90	1,12		
		Yüksek	29	12,94	1,28		
	Tempo 132	Düşük	54	13,24	1,94	1,648	,439
		Orta	7	12,64	1,27		
		Yüksek	29	12,61	1,61		
2.Hakem	Tempo 120	Düşük	54	13,68	2,45	2,460	,292
		Orta	7	13,20	2,64		
		Yüksek	29	13,10	2,24		
	Tempo 132	Düşük	54	14,11	2,30	4,141	,126
		Orta	7	13,07	3,11		
		Yüksek	29	13,21	2,43		

Öğrencilerin Türk Dili ve Edebiyatı dersi not ortalamaları ile hakemlerin 120 ve 132 tempoda verdiği ritmik yetenek puanları farklılığı istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 3.16. Matematik dersi notu sınıflamasına göre öğrencilerin ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Kruskal Wallis testi sonuçları

Hakemler	Toplam Ritmik Yetenek puanı	Matematik Ders Notu	N	Ortalama	Standart Sapma	Ki-kare istatistiği	P
1.Hakem	Tempo 120	Düşük	63	12,96	1,59	2,074	,354
		Orta	5	11,84	1,57		
		Yüksek	22	13,15	1,84		
	Tempo 132	Düşük	63	12,92	1,85	,937	,626
		Orta	5	12,62	1,28		
		Yüksek	22	13,27	1,81		
2.Hakem	Tempo 120	Düşük	63	13,58	2,48	2,645	,267
		Orta	5	11,56	1,41		
		Yüksek	22	13,51	2,16		
	Tempo 132	Düşük	63	13,91	2,45	3,546	,170
		Orta	5	11,54	2,31		
		Yüksek	22	13,75	2,20		

Öğrencilerin Matematik dersi not ortalamaları ile hakemlerin 120 ve 132 tempoda verdiği ritmik yetenek puanları farklılığı istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tablo 3.17. Tüm derslerin genel akademik not ortalaması sınıflamasına göre öğrencilerin ritmik yetenek puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığına yönelik Kruskal Wallis testi sonuçları

Hakemler	Toplam Ritmik Yetenek puanı	Genel Not Ortalaması	N	Ortalama	Standart Sapma	Ki-kare istatistiği	p
1.Hakem	Tempo 120	Düşük	37	12,59	1,54	3,452	,178
		Orta	19	13,40	1,70		
		Yüksek	34	13,07	1,73		
	Tempo 132	Düşük	37	12,82	1,74	,490	,783
		Orta	19	13,12	2,08		
		Yüksek	34	13,09	1,76		
2.Hakem	Tempo 120	Düşük	37	13,05	2,33	3,559	,169
		Orta	19	14,52	2,65		
		Yüksek	34	13,30	2,18		
	Tempo 132	Düşük	37	13,52	2,11	2,052	,358
		Orta	19	14,58	3,04		
		Yüksek	34	13,51	2,32		

Öğrencilerin tüm derslerin genel akademik not ortalamaları ile hakemlerin 120 ve 132 tempoda verdiği ritmik yetenek puanları farklılığı istatistiksel olarak %95 güven seviyesinde anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

4. SONUÇ

Ritmik yetenek ve akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılan araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri incelendiğinde; % 53 'ünün kadın, %47'sinin erkek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin %93'ünün 15 ve %7'sinin 16 yaşında olduğu görülmüştür. Türkçe dersinde düşük ortalamaya sahip olan öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı %70 ile en yüksek orana sahiptir. Matematik dersi ile genel not ortalamaları düşük olan öğrencilerin toplam öğrenci sayısına oranı 41% olarak tespit edilmiştir.

Katılımcıların 68'i (%76) lisanslı olarak herhangi bir sportif faaliyete katılmadığını belirtirken, 22'si (%24)'ü futbol, oryantiring, halter, güreş vb. gibi 11 farklı branş da lisanslı olarak spor yaptığını beyan etmiştir.

Hakemlerin 120 ve 132 tempolardaki ritmik yetenek puanlar ortalamaları arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($p<0.05$).

Çalışmada lisanslı sporcu olup ve olmama ile hakemlerin 120 ve 132 tempolardaki puan puanlamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir ($p<0.05$). Aynı şekilde hakemlerin 120 ve 132 tempoda vermiş oldukları toplam ritmik yetenek puanlamaları ile öğrencilerin Vücut Kitle İndeksleri (VKİ) arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$).

Çalışmada öğrencilerin Türk Dili ve Edebiyatı dersi not ortalamaları ile hakemlerin 120 ve 132 tempoda verdiği ritmik yetenek puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$). Aynı şekilde öğrencilerin Matematik dersi not ortalamaları ve tüm derslerin genel akademik not ortalamaları ile hakemlerin 120 ve 132 tempoda verdiği ritmik yetenek puanlamaları arasında anlamlı bir fark anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0.05$).

Tüm bu yukarıda verilen araştırma sonuçlarının aksine, performans sanatlarının akademik başarıya olan etkisinin araştırıldığı ve 112 8. sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilen bir çalışmada, İngilizce ve Matematik derslerini ölçen New York Test Programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda performans sanatlarına katılım ile akademik başarı arasında güçlü bir ilişki bulunmuştur (Thomas, 2011).

Yapılan araştırma ve analizler sonucunda ritmik yetenek ve akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Elde edilen sonuçların örneklem grubunun özelliklerinden kaynaklandığı düşünülebilir. İlkokul 1-5 sınıflarında yürütülen bir çalışmada 1, 3 ve 4. sınıflarda ritmik yetenek ile okuma ve anlama başarısı arasında istatistiki olarak anlamlı düzeyde bir ilişki bulunmuştur (Horne, 2002). Diğer bir çalışmada, lise öğrencilerinde akademik başarı ve bando (müzik enstrümanları ve dans grubunun olduğu topluluklar) gruplarına katılım arasındaki ilişkiye 50 öğrenci ile yürütülen çalışmayla bakılmıştır ve sonuç olarak lise okul bandolarına katılım ile akademik başarı arasında pozitif yönde bir ilişki tespit edilmiştir (Edstrand, 2015).

Örneklem grubunun spora katılım düzeyinin düşük olması önemli görülebilecek faktörler arasında sayılabilir. Diğer taraftan ölçme aracının hassasiyeti (basitliği), denek sayısı gibi etkenlerinde önemli olabileceği düşünülmektedir.

Ritmik yetenek üzerine yapılan az sayıda çalışma arasında bulunan araştırma, ileride yapılacak olan çalışmalara yol gösterici olması noktasında değer bulmaktadır. Her bireyde az ya da çok var olan ritmik yetenek gündelik yaşam için gerekli kritik bir beceridir. Bu becerinin ekonomik yöntemler kullanılarak keşfedilmesi eğitim öğretim, sağlık, eğlence, kültür vb. açılardan önem göstermektedir. Özellikle okul öncesi dönemdeki oyun ve rontlar ile bu kritik becerinin teşvik edilmesinin bireyin diğer gelişim alanlarına olumlu katkıda bulunacağı öngörülmektedir.

Öneriler

- Çalışma daha büyük bir örneklem grubu ile yürütülebilir.
- Çalışma daha hassas bir ölçme aracı ile yürütülebilir.
- Çalışma farklı yaş grupları ile yürütülebilir.

KAYNAKLAR

- ABADİE, B. R., ve BROWN, S. P. (2010). Physical activity promotes academic achievement and a healthy lifestyle when incorporated into early childhood education. *Forum on Public Policy Online*, (5).
- AKBABA ALTUN S (2008). Öğrencilerin Sınav Başarılarına Etki Eden Faktörler: LGS/ÖSS Sınavlarındaki Başarılı İller Örneği. *İlköğretim Online*, 7(1), 157-173.
- AKBABA ALTUN S (2009). İlköğretim Öğrencilerinin Akademik Başarısızlıklarına İlişkin Veli, Öğretmen, Öğrenci Görüşleri. *İlköğretim Online*, 8(2), 567-586.
- AKBOY, R. (2000). *Eğitim Psikolojisi*. Ankara: Mikro Yayınları.
- AKKAŞ, S. (1993). Okulöncesi Eğitimde Müzik. (Birinci Baskı). Ankara: Bilge Yayınevi.
- ALAGÖZ, H., ÇOBAN, D. Ç., GÜLLÜ, M., TİMURKAAN, S., MERİÇ, F., TİMURKAAN, H. S., ÖZEN, G., ve UĞRAŞ, S. (2015). Ritim Eğitimi ve Dans. Ankara: Devlet Kitapları.
- ALTUN, S. A., ve MEMİŞOĞLU, S. P. (2008). Performans Değerlendirmesine İlişkin Öğretmen, Yönetici ve Müfettiş Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 14(1), 7-24.
- ARICI, H. (2001). Okullarda Beden Eğitimi, İstanbul: Nobel Yayın.
- ARICI, İ. (2007B). İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde Öğrenci Başarısını Etkileyen Faktörler (Ankara Örneği). *Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi*.
- ATAK, YAYLA A. (2003). Müziksel Yeteneğin Ölçümü. *Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi*.

- ATICI, M. (2001). Yüksek ve Düşük Yetkinlik Düzeyine Sahip Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Stratejileri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 7(4), 483-499.
- ATKINS, J. W. H. (2014). *Literary Criticism in Antiquity. 1. Cilt, Greek, Cambridge Uni. Press: Cambridge.*
- AYAN, V., ve MÜLAZIMOĞLU, O. (2009). Sporda yetenek seçimi ve spora yönlendirmede 8-10 yaş grubu erkek çocuklarının fiziksel özelliklerinin ve bazı performans profillerinin incelenmesi (Ankara Örneği). *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*, 23(3), 113-118.
- AYDIN, F. (2011). Kalp Ritim Bozukluğu Olan Hastaların Tedavi Süreçlerini Desteklemek Amaçlı Makine Öğrenmesine Dayalı Bir Sistemin Geliştirilmesi. *Trakya Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.*
- AYDIN, İ. (2005). *Öğretimde Denetim.* Ankara: PegemA Yayıncılık.
- BANDURA, A. (1997). Self-Efficacy. *Harvard Mental Health Letter*, 13 (9), 4-6.
- BAYRAKTAR, O. (2018). Çalışan yetkinliklerine kavramsal bir yaklaşım. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (33).
- BAYRAKTAR, B., ve KURTOĞLU, M. (2009). Sporda Performans, Etkili Faktörler, Değerlendirilmesi ve Artırılması. *Klinik Gelişim*, 22(1), 16-24.
- BÜMEN, N. T. (2002). *Okulda Çoklu Zekâ Kuramı.* Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- BODE, R. (2014). Rhythm and its Importance for Education. *Body & Society*, 20 (3-4), 51-74.
- BOYLE, J. D., ve RADOY, R. E. (1987). *Measurement and evaluation of musical experiences.* Schirmer books.
- BRIK, O. (1995). "Ritim ve Sözdizim", Yazın Kuramı, Rus Biçimcilerinin Metinleri. *Haz. Tzvetan Todorov, Çev: Mehmet Rifat- Sema Rifat, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.*

- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2007). Performansa Dayalı Durum Belirleme Nedir? *İlköğretmen*, 8, 28-32.
- DANE, A., KUDU, M., ve BALKI, N. (2009). Lise Öğrencilerinin Algılarına Göre, Matematik Başarısını Olumsuz Yönde Etkileyen Faktörler. *EÜFBED - Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(1), 17-34.
- DEMİRTAŞ, H., ve ÇINAR, İ. (2004). Yönetici, Öğretmen, Veli Ve Öğrencilerin Başarı Algısı Ve Eğitime İlişkin Görüşleri (Malatya İli Örneği). (XIII.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı).*İnönü Üniversitesi, Malatya*.
- DERRI, V., TSAPAKIDOU, A., ZACHOPOULOU, E., ve GINI, V. (2001). Complexity Of Rhythmic Ability As Measured İn Preschool Children. *Perceptual and Motor Skills*, 92, 777-785.
- DOĞAN, F., ve ALTAY, F. (1990). *Sportif ve Ritmik Cimnastik*.Ankara: Ünal Ofset Yayınevi.
- DOĞAN, T. Ö. (2011). Çoklu Zeka Kuramı. *Sevil Büyükalın Filiz (Editör). Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları. 171-204
- DUMAN, B. (2007). Eğitimde Çağdaş Yaklaşımlar. *Gürbüz Ocak (Editör). Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- DÜNDAR, U. (1996). *Antrenman Teorisi*. Ankara: Bağırhan Yayınevi, 3.Baskı, 133-135,
- DÜNDAR, U. (2003). *Antrenman Teorisi*. 6. baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 16-81.
- DOĞAN, F. (1998). *Ritmik Cimnastik*, Ankara: Hoştaş Yayınevi, 54-59.
- EDSTRAND, C. S. (2015). *A comparative analysis of students' involved and not involved in high school band and academic achievement* (Order No: 3702597). Available from ProQuest Central; ProQuest Dissertations & Theses Global.(1682468025). Retrieved from. <https://search.proquest.com/docview/1682468025?accountid=16369>

- EFE, İ. (2006). Türkiye’deki Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Uygulanan Giriş Sınavlarındaki Farklı Ölçme Yaklaşımlarının İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- ERDAL, G. (2005). “Müzik Öğretim Yöntemlerinden Dalcroze Metodu ve Kullanımı”. Erciyes Üniversitesi, GSF Müzik Sempozyumu, 14-16 Nisan.
- ERDOĞDU, Y. (2006). Yaratıcılık İle Öğretmen Davranışları ve Akademik Başarı Arasındaki İlişkiler. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(17), 95-106.
- FRAISSE, P. (2013). “*Rhythm and Tempo*”, Psychology of Music, Haz. Diana Deutsch, New York: Academic Press Inc, 149-181.
- GALLAHUE, DL., ve OZMUN, J.C. (1995). *Understanding Motor Development: Infants, Children, Adolescents, Adults*. WCB Brown & Benchmark Publishers, Dubuque, IA.
- GARDNER, H. (2010). Zihin Çerçevesleri-Çoklu Zeka Kuramı. (Ebru Kılıç, Çev.). *İstanbul: Alfa Yayınları*
- GELBAL, S. (2008). Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyoekonomik Özelliklerinin Türkçe Başarısı Üzerinde Etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 1-13.
- GEREK, Z. (1998). “Türk Halk Oyunlarında Fiziksel-Fizyolojik Güç Uyumunun Geliştirilmesinde Uygulanacak Yöntemler”. Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, I. Spor Kongresi Bildirileri, Erzurum, 16-18 Mart.
- GEREK, Z., ve KİTKAT, D. (2006). Elit Sporcuların ve Sedanterlerin Ritim Duyguları Bakımından Karşılaştırılması. *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, 8 (1).
- GÖKALP, M. (2006). Üniversite Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Okul İçi Faktörler. *On dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 72-81
- GÜLEÇ, S., ve ALKIŞ, S. (2003). İlköğretim Birinci Kademe Öğrencilerinin Derslerdeki Başarı Düzeylerinin Birbiriyle İlişkisi. *İlköğretim Online*, 2(2), 19-27.

- GÜNGÖR, H. C., ve ÖZBAY, Y. (2016). Evlilikte Yetkinlik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29).
- HANDEL, S. (1989). Listening, Massachusetts Institue Of Technology. U.S.A. *Harvard Dictionary Of Music, 1981, 2 nd Edition 13 th Printing, U.S.A.*
- HARMANDAR, İ. H. (2004). Beden Eğitimi ve Sporda Özel Öğretim Yöntemleri. Ankara: Nobel Yayıncılık. 59-60.
- HORNE, A. J. (2002). *Examining relationships among rhythm aptitude rhythm achievement and reading achievement* (Order No:30520443). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global. (305539429). Retrieved from. <https://search.proquest.com/docview/305539429?accountid=16369>
- İMAMOĞLU, M., ve İMAMOĞLU, A. (2018). Oryantiring Sporunun Ortaöğretim Coğrafya ve Beden Eğitimi ve Spor Derslerinin Kazanımlarına Etkisi. *The Journal of Kesit Academy*, 4, 198-207.
- JİANG, J., VAURAS, M., VOLET, S., ve WANG, Y. (2016). Teachers' Emotions and Emotion Regulation Strategies: Self-and Students' Perceptions. *Teaching and Teacher Education*, 54, 22-31. DOI: 10.1016/j.tate.2015.11.008.
- JULIAN, A. R. (2007). Promoting lifelong physical activitiy in physical education: what should physical educators be accountable for in the 21st century. *Journal of Teaching in Physical Education*, 43(3): 5-9.
- KANKAL, MB. (2008). 9-12 Yaş Grubu Aerobik Cimnastik Ve Ritmik Cimnastik Sporcularının Fiziksel, Fizyolojik ve Performans Özelliklerinin Karşılaştırılması. *Ankara Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi.*
- KASSİNG, G., ve JAY, D. M. (2003). Dance teaching methods and curriculum design. *Human Kinetics.*

- KAYNAK, T. (2009). Müziksel Performansın Ölçülmesinde Dereceli Ölçme Aracına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri. *Fine Arts*, 13(3), 23-30.
- KESKİN, G., ve SEZGİN, B.(2009). Bir grup ergende akademik başarı durumuna etki eden etmenlerin belirlenmesi, *Elazığ, Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(10).
- KURUCUOĞLU, Ü. (2010). Çok Uluslu Bir Şirkette Ükelere İlişkin Yetkinlik Algılamaları ve Yetkinlik Bazlı Mülakat Etkinliğine İlişkin Bir Araştırma. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü İşletme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*.
- KUTER, F. Ö., ve KUTER, M. (2012). Beden eğitimi ve spor yoluyla değerler eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (6), 75-94.
- LANGHANS, H., ve LAU, H. (1972). Das Schlagwerk Handtrom Melübungund Anleitung Zur Bewegungs Begleitung FürTanz, Rhythmik, Gymnastik, Sportund Buch Straus. *Pelikan Edition, Zürich*.
- LIDDELL, GEORGE, H., ve SCOTT, R. (1996). “ῥυθμός“, in A Greek-English Lexicon, Revised Edition, Combining The Text Of The Ninth Edition With An Extensively Revised And Expanded Supplement. *Oxford and New York: Oxford University Press, Online, Perseus Project*.
- MEDO, M. A. (2000). The status of high school students' learning strategies: what students do when they read to acquire knowledge. *Yayımlanmamış Doktora Tezi. University of Minnesota*.
- MERTOĞLU, E. (2002). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Devam Eden 5- 6 Yaş Grubundaki Çocukların Ritim(Tartım) Algılamalarının İncelenmesi. *İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- MINZ, A.K. (2003). Relationship of Coordinative Abilities to Performance in Badminton, *Lakshmbai National Institute of Physical Education Deemed Universty Degree of Master of Physical Education*.

- MORENO, J. H. (2001). Anàlisi dels paràmetres espai i temps en el futbol sala. La distància recorreguda, el ritme i la direcció del desplaçament del jugador durant un partit de competició. *Apunts. Educació física i esports*, 3(65), 32-44.
- MORGÜL, M. (2004). Evrende Ritim ve Biz. *Cumhuriyet Bilim Teknik Dergisi*, 878, 34.
- MURATLI, S., ŞAHİN, G. ve KALYONCU, O. (2005). *Antrenman Ve Müsabaka*. İstanbul: Yaylım Yayıncılık: 634-636.
- OLCAY, A. ve DÖŞ, İ. (2009). Ortaöğretimde Başarıyı Olumsuz Etkileyen Unsurların Öğrenci Boyutuyla Tespitine Yönelik Bir Uygulama. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 131-155.
- ÖZBAY, Y. (2001). Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi. Trabzon: *Erol Ofset*.
- ÖZDEN, Y. (2003). *Öğrenme ve Öğretme*. Geliştirilmiş 5. Baskı. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- ÖZER, H. ve SARI, A. (2009). Kovaryans Analizi Modelleriyle Üniversite Öğrencilerinin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Atatürk Üniversitesi İİBF. Öğrencileri İçin Bir Uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 105-126.
- ÖZGÜR, Ü. (1996). AGSL Müzik Bölümlerinde Okutulmakta Olan Müziksel İşitme-Okuma Yazma Dersinin içeriği, Sorunları ve Çözümüne ilişkin Ders Öğretmenlerinin Görüşleri. *I. Ulusal Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümleri Sempozyumu*, 28-30 Kasım. *Uludağ Üniversitesi, Bursa*.
- ÖZHAN, M. (1997). Türkiye’de Çocuk Oyunları Kültürü. *1. baskı, Feryal Matbaası, Ankara*, 4-26.
- ÖZKAN, F. (2005). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersinde Kullandıkları Öğrenme Stratejileri ile Tutumları Arasındaki İlişki. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Eğitim Bilimleri Enstitüsü*.

- ÖZMENTEŞ, G., ve ADIZEL, F. (2017). Müzik gelişimi ve öğrenmede sosyo-kültürel bağlam. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 422-436.
- ÖZTÜRK, M. (2005). Üniversitede eğitim öğretim gören öğrencilerde uluslar arası fiziksel aktivite anketinin (IPAQ) geçerliliği ve güvenilirliği ve fiziksel aktivite düzeyinin belirlenmesi. *Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi*.
- PALAS AKTAŞ İ VE MİRZEOĞLU D (2009) İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Öğrenme Stilllerinin Okul Başarılarına ve Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1-8.
- PATEL, A. D. (2008). Music, language, and the brain. New York: Oxford University Press, Inc.
- PATE, R. R., DAVIS, M. G., ROBINSON, T. N., STONE, E. J., MCKENZIE, T. L., YOUNG, J. C. (2006). Promoting physical activity in children and youth: a leadership role for schools: a scientific statement from the American Heart Association Council on Nutrition, Physical Activity, and Metabolism (Physical Activity Committee) in collaboration with the Councils on Cardiovascular Disease in the Young and Cardiovascular Nursing. *Circulation*, 114(11), 1214-1224.
- PEKER, M., ve MİRASYEDİOĞLU, İ. (2003). Lise 2. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutumları ve Başarıları Arasındaki İlişki. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(14), 157-166
- POLLATOU, E., KONSTANTINA, K., ve VASILIOS, G. (2005). Gender Differences İn Musical Aptitude, Rhythmic Ability And Motor Performance İn Preschool Children. *Early Child Development and Care*, 175:4.
- POPHAM, J. W. (1997). What's Wrong-And What's Right-with Rubrics. *Educational Leadership* 55(2):72-75.
- SAYIN, M. (2011). *Hareket ve Beceri Öğretimi*. Ankara: Spor Yayınevi ve Kitabevi, 127.

- SCHMOLKE, A., ve TIEDT, W. (1995). Rhythmik/Tanz in der Primarstufe, Sport und Buch Straus. *Edition Sport, Köln*.
- SİLVERMAN, S., ve SCRABİS, K. A. (2004). A review of research on instructional theory in physical education 2002-2003. *International Journal of Physical Education*, 41, (1): 4-12.
- SÖĞÜT, M. (2009). The Effects Of Rhythm Training On Tennis Performance. The Degree Of Doctor Of Philosophy. Middle East Technical University The Department Of Physical Education and Sports.
- SÖĞÜT, M., ve KİRAZCI, S. (2014). Sport participation and gender differences in rhythmic ability (Ritim becerisinde spora katılım ve cinsiyet farkı). Hacettepe, *Journal of Sport Sciences*, 25 (1), 36-42.
- SÖNMEZ, V. (2010). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık, 25-32.
- SÖZEN, H., ARI, E., ERDOĞAN, E., ve CEVAHİRCİOĞLU, B. (2016). The Determine Sporty Skill Levels Of Primary Education Students Majoring In Ordu Province According To Sport Events Tests. *IMUCO 2016*, 534.
- SUNAY, H., GÜNDÜ, N., ve MÜNİROĞLU, S. (2000). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlik Programlarının Fiziksel Aktiviteye Güdüleme Etkisi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(3), 101-107.
- SUN, M., ve SEYREK, H. (2002). *Okul Öncesi Eğitimde Müzik*. İzmir: *Müzik Eserleri Yayınları*.
- ŞAHİN, R. (1995). Erkek Hentbolcularda Kalecilerle Saha Oyuncularının Reaksiyon Zamanlarının Karşılaştırılması. *Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.
- ŞİMŞEK, N. (2007). *Öğrenmeyi Öğrenmede Alternatif Yaklaşımlar*. Ankara: *Asil Yayın Dağıtım*.

- TAMER, K., ve PULUR, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Ada Matbaacılık. 21-21.
- TANIR, H. (2013). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinde Fiziksel Aktivite Düzeyi Ve Bazı Antropometrik Özelliklerin Akademik Başarı İle İlişkisi. *Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi*.
- TEGER, A. I. (2007). "The Rhythms of Interaction". *Social Psychology Quarterly*, 70 (3).
- TİMUÇİN, A. (2008). *Estetik*. İstanbul: Bulut Yayınları, 67-75.
- THOMAS, T. D. (2011). The impact of musical performing arts on the academic achievement of black males (Order No: 3461727). Available from ProQuest Dissertations & Theses Global.(81647810). Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/881647810?accountid=16369>
- TOPKAYA, İ. (2013). <http://topkayaismail.blogspot.com/2013/04/koordinatifozelliklerin-gelisimi.html> (15.012.2018).
- TORTORA, S. (2006). The Dancing Dialogue: Using the Communicative Power of Movement With Young Children. *Baltimore: Brookes*.
- TOSUN, A., DEMİR, B., UÇKUN, G., ve KONAK, O. (2015). Spor aktivitelerinin üniversite öğrencilerinin başarı ve motivasyonu ile ilişkisi.
- UÇAN, A. (1997). *Müzik Eğitimi Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları*.
- WALES, K. (1989). A Dictionary of Stylistics, *London: Longman*.
- WEİKART, P. S. (1989). *Teaching Movement & Dance*. A sequential to rhythmic movement (Third Edition). United States of America: The High/Scope Press,377.
- WUEST, D. A., ve BUCHER, C. A. (1999). Historical foundations of physical education and sport. In: Wuest DA, Bucher CA, eds. Foundations of Physical Education and Sport. 13th ed. Boston, Mass: WCB/McGraw Hill, 146 –193.

YERGİN, S. (2002). Beden eğitim ve sporun önemi. *Çağdaş Eğitim*, 290.

YETİM, A. (2000). Sporun Sosyal Görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 5(1): 63.

YILDIRIM, İ. (2004). *Bireyi Tanımlama Teknikleri Psikolojik Danışma ve Rehberlik*. Ankara: PegamA Yayınları.

YILDIRIM, İ. (2006). Akademik Başarının Yordayıcısı Olarak Gündelik Sıkıntılar ve Sosyal Destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 258- 267.

ZEMBAT, R., MERTOĞLU, E., ve CHOI, J. (2010). 5-6 Yaş Çocuklarına Yönelik Hazırlanan Ritim Eğitimi Programının Çocukta Ritim Duygusunun Gelişimine Etkisinin İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(1), 47-60.

EKLER

EK 1. Ritim Becerisi Gözlem Formu

Araştırma grubunun ritim beceri performansını ölçmek amacı ile Weikart (1989) tarafından geliştirilen Rhythmic Competence Analysis Test (RCAT)'i kullanılacaktır. RCAT metronom ile bazı hareketlerin senkronizasyonunu içermektedir. Test iki ayrı tempoda gerçekleştirilecektir (120 ve 132). Test sırasında katılımcılardan aşağıdaki hareketleri (6 tekrar) sırası ile yapmaları istenecektir:

- 1- İki el dizlere vurma
- 2- İki el sırayla dizlere vurma
- 3- Oturarak yerinde sayma
- 4- Ayakta yerinde sayma
- 5- İleri yürüme
- 6- Geri yürüme

Testler videoya kayıt edildikten sonra iki gözlemci tarafından değerlendirilecektir. Gözlemciler değerlendirme yaparken 3, 2 ve 1 puanlarını kullanacaklardır. Hareket ile metronom arasında senkronizasyon var ise 3 puan, hareket metronom ile senkronizasyona yakın ise 2 puan, ve hareketler ile metronom arasında senkronizasyon yok ise 1 puan kullanılacaktır. RCAT değerlendirme formu sonraki sayfada verilmiştir:

1.Hakem

<u>Katılımcının İsim ve Soyadı</u>	Tempo: 120						Ort
	1	2	3	4	5	6	
İki el dizlere vurma							
İki el sırayla dizlere vurma							
Oturarak yerinde sayma							
Ayakta yerinde sayma							
İleri yürüme							
Geri yürüme							
Toplam Ortalama							

<u>Katılımcının İsim ve Soyadı</u>	Tempo: 132						Ort
	1	2	3	4	5	6	
İki el dizlere vurma							
İki el sırayla dizlere vurma							
Oturarak yerinde sayma							
Ayakta yerinde sayma							
İleri yürüme							
Geri yürüme							
Ortalama						Toplam	

2. Hakem

<u>Katılımcının İsim ve Soyadı</u>	Tempo: 120						Ort
	1	2	3	4	5	6	
İki el dizlere vurma							
İki el sırayla dizlere vurma							
Oturarak yerinde sayma							
Ayakta yerinde sayma							
İleri yürüme							
Geri yürüme							
Toplam Ortalama							

<u>Katılımcının İsim ve Soyadı</u>	Tempo: 132						Ort
	1	2	3	4	5	6	
İki el dizlere vurma							
İki el sırayla dizlere vurma							
Oturarak yerinde sayma							
Ayakta yerinde sayma							
İleri yürüme							
Geri yürüme							
Toplam Ortalama							

EK 2. Demografik Bilgi Formu

Denek numarası		Adı soyadı	
Vücut ağırlığı		Boy uzunluğu	
Okul numarası		Doğum yılı	
VKi		Akademik not ortalaması	
Fiziksel aktiviteye katılımınıza engel bir durum var mı?			
Herhangi bir spor branşında lisansınız var mı? Var ise branşınız nedir?			

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Hüseyin Yıldız

Doğum Yeri : Erzincan

Doğum Tarihi : 25.11.1989

Medeni Hali : Bekar

E-Mail : hsynyldz1917@gmail.com

Eğitim

Ortaöğretim : Erzincan Kazım Karabekir Lisesi, 2003-2006

Üniversite : Kırıkkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, 2012-2016

Yüksek lisans : Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor ABD, 2016-2019

İş Deneyimi : Erzincan Ergen Kayak Spor Kulübü, 2010-2015

: Kırıkkale Üniversitesi Halk Oyunları Antrenörü, 2016-2017

: Buharkent Halk Eğitim Merkezi, 2018-2019

Mesleki İlgi Alanları: Halk Oyunları, Basketbol, Hentbol, Futbol.